

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XII., ŠT. 46 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 15. JUNIJA 1959

Kje dobiti

S seje Sveta za šolstvo OLO Kranj

DENAR?

Jeseni STŠ na Jesenicah

Zmogljivost strokovnih šol ni spodbudna

O novem zakonu o stanovanjskih skupnostih je v zadnjem času na mnogih sestankih in posvetovanih precej govorila. V nekaterih občinah so o tem razpravljali na posebnih plenimih SZDL in pri drugih organih.

Oblike dejavnosti novih stanovanjskih skupnosti so zelo široke. Zato so se marsikje znašli celo v ragati, kako naj bi začeli. — V ugibanjih mod potrebami o pralnicah, otroških igriščih in krpalnicah, so se ustavili pred vprašanjem — kam torej?

Pri tem pa je prišlo do vprašanja finansiranja teh ustanov in dejavnosti do vprašanja, odkod dobiti denar? To pa ni zgolj ekonomsko, marveč odločilno organizacijsko vprašanje. V večini primerov so na posvetovanih ugovarjali, da dotacije »od zgoraj« ne utirajo pravih odnosov do stvarni. Ko so v Trzinu govorili o tem, so omenili tudi razne nasade in vrlove, katerim so otroci prizadejali precej škode. Toda to starim ni povzročalo glavobola. Drugače pa bi bilo, če bi ljudje sami vbrali denar za sadice, jih sami nasajali, zalivali cvetlične nasade in podobno. V tem primeru bi bil odnos odraslih in otrok do nasadov povsem drugačen.

Ta ugotovitev je bistvena. Nekje na primer splošno pralnice. Toda, ko so ljudje začeli razpravljati o tem, da bodo morali k pralnici tudi sami prispevati del sredstev, so se raje odločili za organizacijo varstva otrok. To namreč bolj potrebujejo.

Taki pojavi dokazujejo, da je treba glavni vir dohodkov stanovanjskih skupnosti iskati le pri samih koristnikih teh uslug, pri stanovalcih, oziroma pri državljanih na območju stanovanjske skupnosti. Zato tudi zakon narekuje tako omer razvoja teh ustanov.

Na začetku bodo, seveda, marsikje potrebne dotacije ljudskih odborov ali gospodarskih organizacij. Toda to samo na začetku. Glavne, stalne vire dohodkov pa je treba iskati pri samih koristnikih. Ljudski odbori bodo s statuti lahko koristili tudi možnost obveznih prispevkov prebivalcev za določene skupne potrebe. Možni so prostovoljni prispevki, prostovoljno delo in druge oblike, kjer lahko prebivalci s konkretnimi dejanji dokažejo, kaj pravzaprav žele, kaj potrebujejo. Tako dejavnost bodo potem tudi cenili, jo čuvali in razvijali ter branili objekte pred morebitnimi poškodbami itd.

Ponekod se pojavlja tudi vprašanje ekonomskih ali socialnih cen raznih dejavnosti. V vrtcu Tuga Vidmarja v Kranju so stariji sprejeli predlog, naj bodo cene razne, in sicer po ekonomski sposobnosti koristnikov.

Povprečne dohodkov na člana družine se namreč suče od 5 pa tudi do 18 in več tisoč dinarjev na mesec. Dotacije, ki bi jih vrtec še dobival, naj bi bile le v pomoč otrokom socialno šibkejših družin, medtem ko naj bi drugi plačali ekonomsko ceno.

Taki so razni prijemi v iskanju oblik, da bi sredstva za razne dejavnosti našli pri samih državljanih, kar je temelj razvoja stanovanjskih skupnosti. K. M.

Iz gradiva petkove seje (12. junija) okrajnega Sveta za šolstvo kaže izluščiti predvsem dvoje: problematiko strokovnega šolstva v okraju in izvedbo ter pogoje za vpis dijakov v gimnazije in strokovne šole.

Spričo resnice, da našemu gospodarstvu močno primanjkuje strokovni kader in da zmogljivost našega strokovnega šolstva nastali vrzeli ni kos, je bilo že pred časom sklenjeno, da bo leto jeseni ustanovljena na Jesenicah tehniška srednja šola. Ljubljanska tehniška srednja šola namreč vsako leto odkloni veliko število kandidatov, ki se nato, ne da bi čutili kakšna posebna nagnenja, vpišejo v gimnazije ali kamorkoli drugam. Enak pojav spremlja tudi premajhno zmogljivost ekonomskih srednjih šol, v okraju zlasti šole v Kranju. Ker pa z ustanovitvijo srednje tehniške šole na Jesenicah še vedno ne bomo dosegli ravnotežja med zmogljivostjo zavoda in povpraševanjem po strokovnem kadru, bi kazalo v okviru že obstoječih industrijskih šol ustanoviti posamezne oddelke srednje tehniške šole. Smotno uveljavljanje te zamisli bi problem pomanjkanja strokovnega kadra močno omililo.

Dokaj zamotan problem predstavlja tudi vpis kandidatov v gimnazije in strokovne šole. Tu so miljšeni predvsem pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat ob vpisu na ta ali oni zavod. Svet za šolstvo je ob tej priložnosti pregledal predloge šolskih odborov posameznih gimnazij in strokovnih šol ter določil število učencev, ki bodo sprejeti v

prve razrede šol v prihodnjem šolskem letu.

Pri določanju pogojev, ki jih morajo izpolnjevati učenci ob sprejemu na gimnazijo ali strokovno šolo, pa je prišlo do različnih mnenj in predlogov. — Nekateri učni zavodi namreč vajo sprejemati učence, ki so opravili zadnje šolsko leto z odličnim ali prav dobrim uspehom, brez sprejemnega izpita, medtem ko bodo morali učenci z dobrim in zadostnim uspehom opraviti pri sprejemu še preizkusni izpit iz slovenščine in matematike.

Svet za šolstvo pa je kriterij v zvezi s sprejemanjem odličnih in prav dobrih učencev, precej zaostrial. Meni namreč, da bi bilo povprečje ocen zadnjih štirih let, in sicer iz slovenščine ali tujega jezika ter matematike, dosti boljši kriterij. Svet je tudi naklonjen inteligenčnim testom v obliki intervjujev z učenci pri sprejemu na zavod. Seveda pa ima tudi ta stran preizkušnje kandidatovega intelekta svoje slabe strani.

O razpisu in pogojih razpisa za vpis v gimnazije in strokovne šole berite na 5. strani. S.

Prvi tarifni pravilniki so potrjeni

Občinski ljudski odbori se ukvarjajo z obsežnim delom, pregledujejo in potrjujejo tarifne pravilnike.

Razen osrednje občinske komisije deluje pri kranjski občini še 9 podkomisij za posamezne gospodarske dejavnosti.

Od skupno 119 gospodarskih organizacij je samo še nekaj gostišč in kmetijskih zadrug, ki pravilnika še niso predložile.

Do sobote, 13. junija so potrdili 12 tarifnih pravilnikov, in sicer za kranjska podjetja: Standard, Inteks, Gozdno gospodarstvo, Spik, Zvezda, IBI, Avtopromet, Gorenjsko oblačilnico, Pleskarstvo ter za Predilnico volne v Naklem in »Alko« v Dupljah ter Agroservis.

Imenovana podjetja so se v svojih pravilnikih najbolj približevala priporočilom okrajnega zbora proizvajalcev. Najboljši so pravilniki podjetij industrijske dejavnosti. Precej predloženih tarifnih pravilnikov iz manjših gospodarskih organizacij pa zainteresirani kolektivi po priporočilih komisije sproti dopolnjujejo s predpisanimi dokumentacijami in jih vsklajujejo s postavljenimi načeli. I. c.

Jeseniška brigada se pripravlja

Okrog 20. junija bo odšla z Gorenjske druga mladinska delovna brigada na gradbišče avtomobilske ceste. To pot bo sestavljala brigada mladina jeseniške gimnazije in Metalurške industrijske šole. Skupaj pojde na delo 125 mladincev in mladink. Za komandanta so izbrali izkušenega brigadirja Franca Horjaka. Brigada bo nosila ime pisatelja-revolucionarja Toneta Cufarja. Na delu bo ostala mesec dni.

Kmalu za njo bo šla iz kranjskega okraja še srednješolska brigada, ki jo bodo tvorili dijaki škojeloške, kranjske in tržiške gimnazije. Konec julija pa bodo sestavili še delavsko-kmečko brigado.

KLJUB DEZEVRNEMU VREMENU, KI SE JE ZAROTILO ZOPER LETOŠNJO TURISTIČNO SEZONO, NE MANJKA TURISTOV, KI OBISKUJEJO BLEDO

Predsednik Tito pri otvoritvi nove tovarne „Tomos“ v Kopru

Koper, 14. junija.

V Kopru so danes svečano pustili v poizkusno obratovanje novo moderno tovarno motornih koles Tomos. Svečanosti je prisostvoval tudi predsednik republike tovariš Tito, ki je vzel prvi Colibri s tekočeno trako. Predsednik Tito je imel zatem krajši govor.

Koper se je pripravil za to svečanost že več dni. Danes ob pol enajstih je z jahto »Jadranka« prispejal v Brionov tovariš Tito, ki so ga povabili na to slovesnost. Ob njegovem prihodu ga je pozdravila velika množica ljudi iz Kopra, Pirana in iz bližnjih krajev Istre. Zatem si je predsednik ogledal tovarno. Z njim je bil tudi predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko, predsednik Izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek - Luka in drugi gosti.

Nova tovarna bo dajala letno na trg približno 30.000 motornih koles Colibri. To bo njihov glavni izdelek. Približno vsakih 5 minut bo po tekočem traku izgotovljen nov motor Colibri. Ze v dosedanjih, začasnih prostorih je tovarna TOMOS v štirih letih izdelala nad 18.000 motornih koles v skupni vrednosti nad 4 milijarde dinarjev.

Po končanem ogledu tovarne za proizvodnje na tekočem traku je predsednik Tito izrazil priznanje delavcem. Naglasil je pomen industrializacije v tem delu naše domovine, ki je bil ob priključitvi k Jugoslaviji ekonomsko dokaj zaostal. Posebno pa je bil predsednik Tito zadovoljen ob ugotovitvi, da je v Tomosu veliko mladih in priučenih delavcev, ki so se osposobili za tako važno delo. Poudaril je tudi pomen notranjih odnosov v delovnih kolektivih in materialne zainteresiranosti slehernega delavca za povečanje delovne storilnosti in izboljšanje življenjskih razmer v naši deželi.

naš razgovor

Pred IV. kongresom ZKS

Uveljavljanje mladih na Jesenicah

Med delegati za IV. kongres ZKS, ki so jih izvolili v jeseniški občini, je tudi nekaj mladih ljudi. V Zelenjarni so med drugim izvolili za delegata tudi 28-letnega Štefana Nemca. Po poklicu je strojni tehnik. Od januarja letos je sekretar tovarniškega komiteja ZK.

Značilno za Jesenice v novem razdobju je zlasti to, da so se začeli zelo uveljavljati mladi ljudje, komunisti, tako v političnih kot gospodarskih organizacijah. Tudi na nedavni tovarniški konferenci Zveze komunistov so precej govorili o tem in pa o splošnih problemih mladine v tovarni. Tovariš Nemec nam je v zvezi s tem dejal:

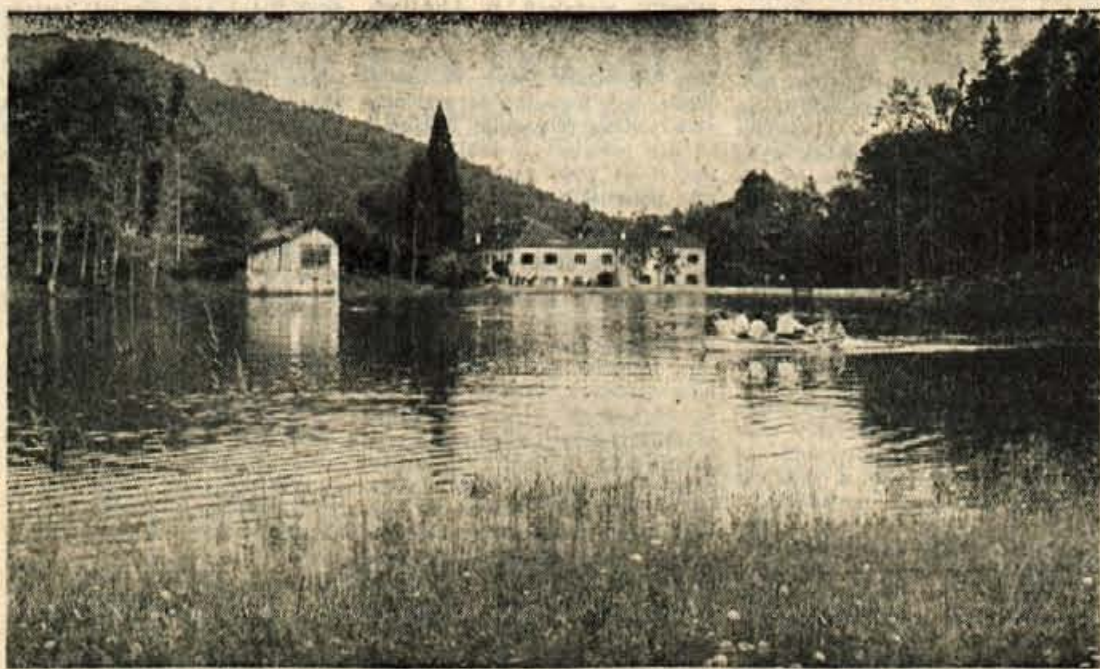
»Zadnje čase je dobro to, da je spet zaživel klub mladih proizvajalcev v tovarni. Ta se bo moral zavzeti za izobraževanje mladih ljudi, za samoupravljanje in gospodarjenje v podjetju. V klubu so razpravljali o novem tarifnem pravilniku in reorganizaciji Zelenjarn.

Tudi osnovne organizacije so začele drugače gledati na mlade ljudi. Ne sprejemajo jih kampanjsko, temveč na osnovi konkretnega dela in življenja slehernega posameznika. Po naši konferenci, ki je bila nekako pred mesecem, so organizacije sprejele 15 mladih delavcev iz proizvodnih obratov. Pri tem so važni tudi sklepi, ki jih je sprejela konferenca. Razposlali smo jih vsem sekretarjem osnovnih organizacij ZKS

in jim služijo kot kazipot za nadaljnje delo.

Organizacije Zveze komunistov v tovarni pa so se začele bolj kot kdajkoli prej zanimati tudi za kadrovske probleme. V zadnjem času pa tudi za šolstvo, in to z vidika potreb za tovarno kot komunio. Pripravljamo reorganizacijo Metalurške industrijske šole. V sklopu te bo začel delovati tudi izobraževalni center, je mod drugim povedal delegat tovarniš Nemec.

Kje neki leži to idilično jezerce? — To je umetno jezero v Preddvoru pri Kranju, o katerem smo nekajkrat pisali že lani. Zajetje jezera je sprva povzročilo graditeljem tudi nekaj preglavic. Skozi razpoke v jezerskem dnu je namreč voda odtekala. Zdaj pa kaže, da je tudi ta nevšečnost odpravljena. — Otvoritev jezera bo v soboto, 20. junija ob 18. uri. Priprave na ta dogodek obetajo obiskovalcem slovesnosti prijetno doživetje. O podrobnostih slovesnosti bomo še poročali.

Razprava o stanovanjskih skupnostih na Bledu

Danes, 15. junija je predvideno skupno posvetovanje občinskega komiteja ZK in OO SZDL občine Bled. Kot najvažnejše vprašanje je na dnevnem redu razgovor o uveljavljanju novega zakona o stanovanjskih skupnostih.

PABERKI PO SVETU

KARIERA

V evropski posvetovalni svet, ki ima sedež v Strasbourgu in sestoji iz parlamentarcev držav članic, je Italija imenovala nove ljudi.

Brez dvoma dostojen človek. Ne zato, ker je bil včasih športni novinar in poročevalec z nogometnih tekem, pač pa zato, ker je bil šef osebnega Mussolinijevega urada za fisk, pa tudi — minister za propagando, tako približno, kot Gobbels v Nemčiji.

In ta mož (Gobbels) je naredil samomor v bunkerju. Pač ni niti slutiti, kakšne perspektive so še pred njim!

PUSTOLOVEC V PARLAMENTU

V Franciji so odkrili lažnega zdravnika, ki je bil že dolgo na praksi, pa ni niti povobil medicinske fakultete. Skandali Toda «France Soir» piše ob tej priliki o še večjih skandalih. — Na primer:

Polni dve leti, od 1949 do 1951, je bil uslužbenec francoskega parlamenta doktor Silberstein, po rodu Rus. Zdravil je mnoge poslance, ki so izkoristili priliko, ker ga je plačala država. Precej časa je trajalo, da so odkrili, da je doktor Silberstein navaden pustolovec, brez vsakeh šol.

Parlament seveda ni neka zaostala vas. Če Silberstein ni imel šol, so jih imeli oni, katere je zdravil. Med njimi je bilo tudi nekaj poslancev — zdravniki!

Izdaja CP »Gorenjski tek«
— Urejuje uredniški odbor
— Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak
— Tel. uredništva 478
— Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunistni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izdaja ob ponedeljkih in petkih
— Letna naročnina 608 dinarjev, mesečna 50 din

iz naših krajev

V ZAVRŠNICI PRI ŽIROVNICI bodo odkrili spomenik prvemu sekretarju SKOJ Dragoljubu Milovanoviću
Na Okrajnem komiteju LMS v Kranju smo zvedeli, da bo 26. in 27. septembra letos v Završnici pri Žirovnici zvezni zbor mladih planincev skupaj z odkritjem spomenika prvemu sekretarju SKOJ Dragoljubu Milovanoviću, ki se je ponesrečil pri prehodu meje na Stolu.

LETOS 127 RDECIH NAGELJNOV
Letos, kot obetajo podatki kranjske, škofjeloške in jeseniške gimnazije, bo maturiralo skupno 127 dijakov. Izpiti bodo te dni. Mnogo sreče!

KOŽNO SODIŠČE V KRANJU
Zvedeli smo, da so v teku razgovori o osnovenju okrožnega sodišča v Kranju. Načelni pristanež za organizacijo te sodne ustanove je že dan, problem so le še prostori, kjer bi našlo sodišče streho.

»PLANIKA« V PREKMURJU
Lendava, 14. junija.
V Turnišču pri Lendavi v Prekmurju je zvezni poslanec Janez Hrihar danes svečano odprl novi obrat tovarne čevljev Planika iz Kranja.

PROSLAVA STAVKE V KOČEVJU
Kočevje, 14. junija.
Tu je bilo včeraj veliko zborovanje ob proslavi 24-letnice stavke tekstilnih delavcev. Zborovanje je se udeležil tudi član izvršnega komiteja CK ZKJ Fran Leskošek.

ROMUNSKA DELEGACIJA V »ISKRI«

Kranj, 14. junija.
Včeraj dopoldne je obiskala tovarno Iskra v Kranju romunska delegacija, katero so sestavljali pomočnik ministra za kemično industrijo, svetnik romunske ambasade v Beogradu, ataše romunske ambasade in romunski veleposlanik v Beogradu.

Romunske goste je sprejel direktor tovarne Iskra tov. Silvo Hrust.
Goste so si ogledali tovarno, se zanimali za izdelke Iskre pa tudi za samo proizvodnjo.
M. Z.

30.000 DINARJEV ŠKODE ZARADI NEPREVIDNOSTI

V petek ob pol štirih popoldne se je pred bencinsko črpalčko v Skofji Loki pripetila lažja prometna nesreča. Osební avto S-14355, ki ga je opravljala Jože Keber iz Ljubljane, je peljal v smeri proti Trzinu in pri bencinski črpalčki zavil v levo.

šport - šport - šport ŠPORTNA DNEVA v Savskem logu

Množična športna tekmovanja v Kranju se letos vrste drugo za drugim. Najprej je bil 5. mladinski festival, teden dni kasneje športna tekmovanja, od 20. do 21. junija pa bodo IV. športne igre Zveze športnih aktivov delovnih kolektivov elektroindustrijskega področja in elektroindustrije. Zato smo pred dnevi obiskali Elektrarno »Sava« v Kranju, ki je skupno z Elektro Kranj prireditelj iger; razgovorjali smo z direktorjem Dragom Chwatalom. Le-ta nam je povedal:

»Za letošnje igre smo prejeli nad 800 prijav tekmovancev, ki se bodo srečali v obojkli (27 ekip), namiznem tenisu (32 ekip), šahu (29 ekip), kegljanju (31 ekip), atletiki in streljanju (165 strelcev). Otvoritev iger bo v soboto, 20. junija ob 8. uri v Savskem logu, kjer bo tudi večina tekmovanj. Zato smo uredili nekaj igrišč in jih tudi primerno osvetlili. Igrišča bodo tudi po naši prireditelji lahko služila svojemu namenu.«

— Kako bo s prehrano in prenočišči tekmovancev?
— Zaradi prehrane ne bo večjih težav, prenočišča pa predstavljajo dokaj pereče vprašanje. Pomagati si bomo morali s hosteli in s prevozi gostov v Trzin in Skofjo Loko, čeprav nam bodo v Kranju na razpolago dijakijski domovi in internati.
— In kdo je pokrovitelj IV. športnih iger?
— Pokroviteljstvo nad našimi, še tradicionalnimi športnimi igrami so prevzeli predsednik OLO Kranj Vinko Hafner, predsednik ObLO Kranj Franc Puhar, glavni direktor elektroindustrijske skupnosti ing. Vekoslav Korosec ter predsednik republikanske odbora sindikata kovinarjev Marjan Rožič.

— Boste v teh dneh razen športnih iger priredili še kaj drugega?
— Da. Odprta bo razstava uspehov elektroindustrije v času po osvoboditvi. Razen tega bodo izdali tudi posebno brošuro.
B. F.

Bravo „Mladost“
Novi člani slovenske rokometne lige so: Mladost, Koper in Ajdovščina

Kranj, 14. junija.
Danes je bil na rokometnem igrišču Mladosti kvalifikacijski rokometni turnir za vstop v enotno slovensko rokometno ligo. Turnirja se je udeležilo osem prvakov podzvez iz vse Slovenije. Nastopile so ekipe iz Murske Sobote, Slovenj Gradca, Celja, Črnomlja, Sentvid, Kopra, Ajdovščine in domače Mladosti.

Tekmovanje je potekalo v dveh skupinah in na dveh igriščih. V prvi skupini sta bila favorita Partizan iz Sentvida in pa domača Mladost. Prvo mesto v tej skupini je po pričiakovano osvojila Mladost iz Kranja brez izgubljenih tekem. V drugi skupini pa je bil vsakor favorit Koper, kar je tudi potrdil z osvojenim prvim mestom. Rezultati predtekmovanja so bili naslednji: I. skupina: Sentvid : Črnomelj 16:5, Ajdovščina : Mladost 3:8, Črnomelj : Mladost 7:19, Sentvid : Ajdovščina 3:3, Ajdovščina : Črnomelj 15:3, Mladost : Sentvid 12:5. II. skupina: Celje : Koper 5:7, Slovenj Gradec : Murska Sobota 10:2, Koper : Murska Sobota 6:7, Celje : Slovenj Gradec 7:4, Slovenj Gradec : Koper 6:7, Murska Sobota : Celje 4:4.

V finalnem delu današnjega tekmovanja sta se srečala prvoplasirana, drugoplasirana in tretjeplasirana v obeh skupinah. V prvi finalni tekmi za 5. in 6. mesto sta se srečala Partizan Sentvid in Murska Sobota. Zmagal je Partizan Sentvid z rezultatom 10:27. Zanimivo je bilo tudi srečanje za tretje in četrto mesto kajti tretje in četrto mesto sta osvojili Mladost iz Kranja in Koper. Rezultati: Mladost : Koper 6:5, Mladost : Ajdovščina 11:3, Koper : Storič 8:2, Ajdovščina : Storič 4:1.

POMEMBN SEŠTANJE GORENJSKIH STRELCEV
V tork popoldne bo v dvorani OLO Kranj pomembnejši sestanek vseh strelških funkcionarjev Gorenjske, ki ga sklicuje Strelska zveza Slovenije zaradi rešitve nekaterih važnih nalog. Obravnavati bodo vsa organizacijska vprašanja, o gradnji strelšč, o tekmovanjih, o načinu dela po občinskih strelških odborih, po družinah in sekcijah, o delu po šolah, ustanavljanju novih organizacij in drugem. Ta sestanek bo odločilno vplival na bodoči razvoj strelstva na Gorenjskem.
an

ZADNJI ŠPORTNI REZULTATI
I. ZVEZNA LIGA
Velež : Vardar 7:1
Budučnost : Crvena zvezda 1:5
Sarajevo : Hajduk 2:1
Risjeka : Željezničar 2:0
Partizan : Dinamo 4:1
Vojvodina : Radnički 1:0
II. ZVEZNA LIGA, ZAHODNA SKUPINA
Trešnjevka : Zagreb 5:1
Borac : Odred 4:2
Split : Sloboda 3:0
KVALIFIKACIJE ZA VSTOP V SLOVENSKE CONSKO LIGO
Nova Gorica : Drava 2:1
Trzin : Ilirija 2:2 (2:0)

VAJENKE SO PRIKAZALE SVOJE ENOLETNO DELO
Kranj, 14. junija.
Danes popoldne so vajenke Vajenske šole za oblačilno stroko in Vajenske šole za razne stroke Kranj v Tekstilni šoli na Primorskem prikazale svojo enoletno praktično dejavnost v obliki modne revije in revije frizur. Od gostov je bil navzoč tudi predsednik Obrtne zbornice za okraj Kranj tovariš Janko Urbanc. Nastopilo je 31 modelov, ki so bili v celoti izbrani iz dijakinj obeh Vajenskih šol. Vse poletne obleke in frizure, ki smo jih imeli priliko videti, so bile zelo lično izdelane.

Lani za 21% nad normo v industriji kranjske občine
Občinski ljudski odbor Kranj je na zadnjih ločenih sejah obeh zborov razpravljajal med drugim tudi o izpolnjevanju norm v gospodarstvih organizacijah v letu 1958.

Poročilo najprej ugotavlja, da delo po učinku absolutno sicer raste, relativno, v odnosu na dejansko opravljene ure, pa pada. To pomeni, da gospodarske organizacije vzporedno s povečevanjem obsega dejanskega opravljenih ur ne uvajajo v večjem obsegu dela po učinku.
Pregled povprečne izvršitve norm kaže, da se je lani presežanje norm v primerjavi s

prvim polletjem 1957 povečalo, kar je razumljivo zato, ker gospodarske organizacije do konca leta norm večinoma niso spreminjale. V prvem polletju 1957 so bile v kranjski občini norme presežene povprečno za 17,5%, v prvem polletju 1958 za 22,4%, v vsem letu 1958 pa za 21%.
Nad dve tretjini delavcev, ki delajo po učinku, še vedno presega norme nad 10%. Bistvenih odstopanj pri posameznih normalnih skupinah ne ugotavljajo. Deloma gre višje presežanje norm v prvem polletju na račun večje izrabe delovnega časa, ponekod pa menjva, da je na to vplivala progresivna obdavčitev osebnih dohodkov.

Zanimivo je primerjanje odstotka presežanja norm v posameznih gospodarskih organizacijah v lanskem letu. Najvišji zabeležili podjetji Opekarna Bodostek preseganja norm sta bovki (50,3%) in Iskra Kranj (35,3%). Razumljivo je, da tako visok odstotek ni normalen, kljub temu, da je presežanje norm v stalnem porastu. Za preko 20% so lani presegale norme še Kovinar Kranj (za 23,5%), Planika Kranj (za 25,3%) in Sava Kranj (za 21,6%). Skupno so bile lani v industriji v kranjski občini norme presežene povprečno za 21%. V tekstilni industriji so norme lani presegali povprečno za 11,4%, najmanj v IBI Kranj (za 7%) in največ v Zvezdi Kranj (za 13,2%). V Tiskarni so norme presegali povprečno za 11,8%, v Inteksu pa za 12,2%. Zelo visoko povprečno presežanje norm je lani zabeležila industrija gradbenega materiala — 40,8%. Visok odstotek gre predvsem na račun Opekarni Bobovk, kjer so bile norme presežene povprečno za 50,3%, medtem ko so v Opekarni Strazišče zabeležili zelo nizko presežanje (2,1 odstotka).
A. T.

VREME

Ves teden nestalno vreme s pogostimi padavinami. Temperatura bo še padla. Prehodne razjasnitve.

LJUDJE IN DOGODKI

PREPIRI V DRUŽINI

Pretekli teden ni prinesel domačega nič novega z najvažnejšega mednarodnega dogodka — s sestanka v Ženevi, toda dosti zanimivih novic smo slišali iz Londona. Tu so se sešli atlantski zavezniki na posebnem kongresu, ki naj bi proslavil deseto obletnico te zahodne vojaške organizacije. Ob koncu kongresa so objavili resolucijo, ki priporoča tesnejše sodelovanje na vojaškem, gospodarskem, političnem in znanstvenem področju, zavzema pa se tudi za gospodarsko pomoč zaostalim deželam, predvsem v Afriki in v Aziji. Podoba pa je, da so udeleženci kongresa le z veliko težavo prišli do tega skupnega poročila. Razprave so bile silno razgibanje, tako da je neki zahodni dopisnik škodežljivo naslovil svoje poročilo: »Atlantski kongres — zavezniki, ki se pripravajo.«
Sicer je znano, da v Atlantskem paktu vladajo nesoglasja, odkar so ga ustanovili, toda prav te dni, ko je slavil svojo deseto obletnico, so udarila na dan nova nasprotja. Pravijo, da je v tem pogledu »francoska bomba« zasekala novo veliko razpoko. Predstavnik Francije je namreč na kongresu javno in uradno izjavil, da njegova država ne bo dovolila vskladiščenja atomskega orožja na svojih tleh brez določenih pogojev. O tem »atlantskem uporu« Francije je sicer v ožjem krogu že dolgo tekla razprava, vendar pa je odločno in nepreklicno stališče Francije izzvalo na kongresu pravcati ni prisostvoval zastopnik Islan-

da, ker Vel. Britanija noče priznati 12-miljskega pasu okoli tega otoka. (Island se poteguje za svoj otok, kar živi od ribolova; teritorialne vode, ki obsegajo samo 3 milje pa omogočajo britanskim ribiškim ladjam, da love okoli Islanda po mili volji na škodo islandskih ribičev. Med britanskimi in islandskimi ribiški ladjami ter patroljnimi čolni zato nenehno prihaja do raznih incidentov.) Norveški ministar je še posebej obsodil metode pritiska v organizaciji, ko je ob koncu dejal: »Po mojem je pametno in realno, da dvakrat premislimo, preden se odločimo za pritisk.«
Taki in podobni primeri bi lahko našli še več, toda že iz teh lahko vidimo, da o enotnosti med atlantskimi zaveznicami ni govora in da si velik del držav članic prizadeva za spremembe, ki bi Atlantski pakt prilagodile sedanjemu mednarodnemu položaju, predvsem pomiritvi v svetu. V takem razpoloženju je kajpak razpoloženje z orožjem oziroma določeneje povedano, z gradivljivo raketnih orožev, naletelo na splošni odpor med udeleženci, razen tega pa je sprožilo obsodbe po vsem svetu. Mrzlična oboroževalna dejavnost je pač vse kaj drugega kakor primerna za čas, ko po svetu narasča odpor proti raketnim oporiščem in ko ženevska pogajanja skušajo najti prve stične točke za sporazumevanje na najvišji ravni.

PRIPREDITVE AERO-KLUBA JESENICE

Jesenice, 14. junija.
Aeroklub Jesenice je pričel v soboto s prireditvami v počastitev 90-letnice Železarne Jesenice. Ob 16. uri je naznanilo začetek prireditve motorno letalo, ki je krožilo nad Jesenicami in predvsem nad Cankarjevimi trgov, kjer so priredili modelarji iz Ljubljane, Kranja in z Jesenic nastop motornih modelov. Prireditve je navdušeno spremljalo nekaj sto Jesenicčanov, med katerimi je prevladovala mladina. V nedeljo, 21. junija bo dan jadralscev, v zaključni prireditvi pa bodo nastopili vsi odseki gorenjskih aero-klubov.

KEGLJAŠKI ČETVERBOJ NA JESENICAH

Jesenice, 14. junija.
Včeraj popoldne je bil kegljaški četverboj med kegljači železarn Jesenice, Ravne, Sisak in Zenica. Po dveh nastopih v borbenih ekipah po 10 mož so zmagali jeseniški železarji z 819 keglji pred Zenico z 816, Siskom z 768 in Ravnam z 691 keglji. Pokal letošnjega kegljaškega četverboja železarji so si zasluženo priložili domačini. Danes dopoldne je sledil prijateljski četverboj v disciplini 4 krat po 200 lačajev, v katerem so podrl: Zenica 3358, Jesenice 3298, Ravne 3038 in Sisak 2970 kegljev. Prijateljskemu četverboju je sledil v prostorih Kazine zaključek letošnjega kegljaškega četverboja železarn, ki so mu prisostvovali tudi predstavniki omejenih železarn.

TRIGLAV II : TRIGLAV III 36:56 (10:28)

Kranj, 14. junija.
Včeraj zvečer sta se na igrišču Triglava v Kranju srečali v okviru Gorenjske košarkarske lige moštvi Triglava II in Triglava III. Zmagala je tretje moštvo Triglava z rezultatom 56:36. Za Triglav III je bil najuspešnejši Kalan s 27 točkami, za Triglav II pa Furlan s 16 točkami.

»PARTIZAN« NAKLO : »TRIGLAV« KRANJ 8:2

Naklo, 14. junija.
V drugem kolu tekmovanja je pokal FLRJ je bila danes dopoldne v Naklem nogometna tekma med enajstorico Partizana Naklo in Triglav B iz Kranja. Tekma je končala z zmago domačinov z rezultatom 8:2 (2:2).

SE ENA STRELSKA DRUŽINA V KRANJU

Kranj, 14. junija.
Danes dopoldan je bil v prostorih predvojaške vzgoje ustanovljen zbor strelske družine, ki bo delovala v centru mesta. To je 22. strelska družina v kranjski občini. Potreba po ustanovitvi te družine je bilo čutili že pred letom, ker je bilo samo mesto brez take organizacije.

PO JUGOSLAVIJI

Te dni so v Ivangradu začeli graditi velik kombinat za predelavo lesa, ki bo največji in najmodernejši objekt te vrste v Jugoslaviji. Kombinacijo bo imel v svojem sestavu tovarno celuloze in papirja, obrata za elektrolizo in druge objekte za celotni proces predelave lesa. Letno bo proizvedel 24.000 ton celuloze, 18.000 ton papirja, 2 tisoč ton klorove soli in še vrsto drugih proizvodov. Vrednost letne proizvodnje bo znašala 9 milijard dinarjev.

V rudniku črnega premoga v Kaknju bodo letos nakopali milijon ton premoga, medtem ko je bila celotna proizvodnja premoga v Bosni in Hercegovini pred vojno okrog 1,7 milijona ton. Letošnji izkop premoga v Kaknju bo trikrat večji od predvojnega. S tem pa se niso izkoristile vse možnosti rudnika. Predvidevajo, da bodo leta 1961 izkopali že 1 milijon 150.000 ton premoga.

Z razširjenjem izkoriščanja nafnega polja v Jermenovcih (tu so konec lanskega leta odprli 14 novih vrtni) je bila povečana proizvodnja nafte v Vojvodini v prvih treh mesecih letošnjega leta za 30 %, zemeljskega plina pa za 5,2 %.

Preko Nišave pri niški trdnjavi so začeli graditi most, ki bo dolg 68 metrov. Trasa avtomobilske ceste Bratisvo in enotnost se bo letos končala pri tem mostu, medtem ko bodo del avtomobilske ceste skozi Niš zgradili naslednje leto.

Po podatkih Mestnega zavoda za statistiko živi danes v ožjem področju Beograda več kot 550.000 ljudi, skupaj z okoliškimi naselji pa ima glavno mesto naše države okoli 750.000 prebivalcev, to je 15.000 več kot jih je bilo v začetku tega leta. Vsak dan dobi Beograd okoli 110 novih meščanov — priselci se jih povprečno 80, rodi pa 30. V primerjavi z letom 1939 se je število beograjskega prebivalstva skoraj podvojilo.

Zunanjetrgovinsko podjetje »Jugoavto« iz Beograda je pred kratkim prodalo Bolgarji deset modernih turističnih avtobusov, ki so jih naredili v tovarni avtomobilov v Priboju v kooperaciji s tovarno motorjev »Famos« v Sarajevu in tovarno karozerij v Skoplju.

Tovarna koles »Lasta« iz Sarajeva je v nepopolnih sedmih letih, odkar so jo spustili v pogon, za 11-krat povečala svoj bruto produkt, letos pa bo vrednost proizvedenih dvokoles preseгла že milijardo dinarjev. Letos bo tovarna dala na tržišče 32.000 moških in ženskih dvokoles, po planu in v kooperaciji s podjetjem »Tito« Vogošča pa bo leta 1962 njena proizvodnja okoli 62.000 koles.

Kdo bo gradil stanovanja

za delavce in uslužbence manjših podjetij in ustanov v blejski občini?

Nekatera podjetja so že prešla od razpravljanja o družbenem standardu k dejanjem. GG Bled bo v dveh letih zgradilo nad 40 stanovanj.

Dasiravno se je obseg stanovanjske izgradnje v minulih 2 letih v blejski občini neprimerljivo povečal, zaenkrat še ni občutiti, da bi se količinsko olajšala huda stanovanjska kriza. — Še zmeraj leži na stanovanjski upravi kopica nerešenih prošelj, in kakršno je stanje danes, tudi v bližnji prihodnosti ni pričakovati, da bi se kaj dosti zboljšalo. Nekatera večja podjetja so vprašanje pomanjkanja stanovanj pričela reševati z vso resnostjo in hotenjem, da bi z izgradnjo primernih stanovanj čimprej zboljšala splošne delovne pogoje zaposlenih. V tem pogledu je lahko vsem podjetjem in občinskemu ljudskemu odboru za zgled Gozdno gospodarstvo Bled, ki se je gradnje novih stanovanj za svoje delavstvo lotilo z vso resnostjo. Že letos bosta vseljiva dva 8-stanovanjska bloka, ki jih je podjetje zgradilo v Zgornjih Gorjah in v Bohinjski Bistrici. Tako se bo lahko kmalu vselilo vanje 16 delavskih družin, ki so na tem območju stalno zaposlene. Na zadnji seji je delavski svet podjetja sklenil, da mora biti še do letošnje zime pod streho novih 20 stanovanj, in sicer 8 na območju občine Bled, 12 pa v občini Bohinjska Bistrica. Gozdno gospodarstvo razpolaga z lastnimi sredstvi za udeležbo pri najetju posojil,

končna rešitev pa je odvisna od obeh prizadetih občinskih odborov, ki naj bi odobrila najetje investicijskega posojila za gradnjo. Ker Gozdno gospodarstvo gradi novo upravno poslopje, bo po preselitvi upravnega aparata v nove prostore prihodnje leto v dosedanji upravni zgradbi po manjših preureditvah prostora za 6 družinskih stanovanj. Dvoje takšnih stanovanj bodo uredili v novem upravnem posloppju. — Tako se bo najkasneje v dveh letih povečal stanovanjski obseg v tem podjetju za 44 družinskih stanovanj in za 4 samska stanovanja.

Kakšno je stanje drugod v občini? Nekaj stanovanj je za svoje uslužbence zgradilo Lesno industrijsko podjetje, letos namerava pričeti z gradnjo štiristano-

ce ter druge prebivalce. Manjša podjetja ali ustanove same namerč ne morejo graditi večjih stanovanjskih hiš, ker nimajo dovolj lastnih sredstev ali pa sploh nič (proračunske ustanove).

Na občinski konferenci Zveze komunistov je bilo predlagano, naj bi v tem primeru prevzel pobudo občinski ljudski odbor, ki naj bi postal neposredni investitor gradenj; nekatera izgotovljena stanovanja pa bi posamezna podjetja odkupila, kolikor je seveda njihova finančna zmogljivost.

Takšno stališče je edino pravilno in nujno in ga bo moral reševati sam občinski odbor. Tako bi končno prišli na vrsto tudi delavci in uslužbenci manjših podjetij in ustanov. V nasprotnem primeru bi bilo vprašanje odpravljanja stanovanjske stiske rešeno le na pol.

Naj navedemo samo en primer: večje število prosvetnih delavcev blejskih šol bo v prihodnjih letih stopilo v pokoj. Le-ti pa imajo povečini lastne hiše. Kako bo potemtakem sprejel Bled nove učitelje, ker ni stanovanj? O tem je razpravljal tudi že Svet za šolstvo in predložil občinskemu odboru sklep, naj bi na Bledu in v Gorjah gradili stanovanjski hiši za učitelje. Vendar pa ta sklep še ni bil sprejet v družbeni plan.

Gospodarske vesti

Po pravkar objavljenih podatkih Zveznega zavoda za statistiko se je lani potrošnja električne energije v gospodinjstvih povzpela na 1142 milijonov kWh v primerjavi z 832 milijoni kWh v letu 1957.

V najkrajšem času bomo uvozili za gospodinjstvo 2146 električnih štedilnikov, 1537 bojlerjev, nad 31.000 likalnikov z regulacijo, nad 2800 hladilnikov ter okoli 15.000 kosov drugih električnih aparatov. Skupna vrednost uvoženih potrebščin za gospodinjstvo bo znašala nad 240 milijonov deviznih dinarjev.

Lesno industrijsko podjetje Ribnica izdelala mesečno okoli milijon ščipak za perilo, ki jih prodajajo v ZDA, Zahodno Nemčijo, Francijo in Italijo.

vanjskega poslopja tudi tovarna čipka na Bledu. Omenjena tovarna gradi novo zgradbo tudi za industrijski obrat, in sicer z lastnimi sredstvi. Novj obrat bodo predvidoma odprli še letos.

Na območju občine se nahaja tudi vojaška enota — garnizija na Bohinjski Beli. Ker je v stanovanjskih zgradbah poleg vojašnice prostora le za nekaj družin, so morale številne oficirske družine bivati po raznih privatnih zgradbah, stresenih daleč po okolici, šestokrat v slabih in neprimernih stanovanjih. Letos pa je dobilo stanovanja v novih blokih v Zagorcih pri Bledu 16 družin; v kratkem bodo gotove in vseljive še tri štiristanovanjske hiše za oficirske družine.

Doslej pa so zanemarjali gradnje stanovanj za delavce in uslužbence manjših podjetij, za prosvetne in zdravstvene delav-

„Transturist“

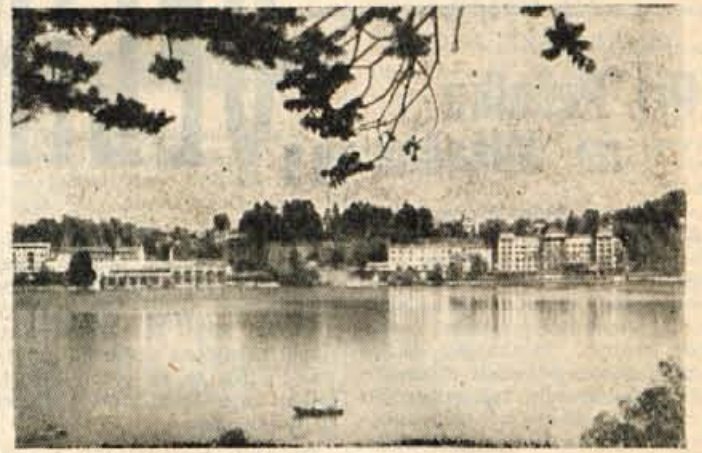
za razvoj turizma na Gorenjskem

Transturist v Skofji Loki iz leta v leto širi svojo dejavnost na Gorenjskem in izpopolnjuje svoj vozni park. Iz obširnega načrta so letos 31. maja z novim voznim redom uvedli nekatere sezonske in druge proge.

Geslo gorenjskega turizma: gore — kraš — morje, so podprli z vsakodneвно zvezo: Bled — Piran, ob nedeljah pa se ta proga podaljša do Kranjske gore, preko Bleda in Pirana do Poreča. S tem so gorenjski delovni kolekti, ki imajo svoje domove oddiha ob slovenski obali in v Istri, dobili ugodno zvezo z morjem.

Tržič je Transturist z uvedbo sobotne in nedeljske proge povezal preko Drage in Begunj z Bledom. S tem so omogočili blejskim gostom ogled zgodovinskih Begunj in Drage, Tržičanom pa nedeljsko kopanje v blejskem jezeru.

Bled je dobil tudi povezavo z Bovcem po alpski cesti preko Vršiča. Avtobus odhaja vsak

Motiv z Bleda

Foto: Fr. Perdan

Izvajanje gradenj v občini Tržič, predvidenih v družbenem planu v letu 1959

Na področju tržiške občine je gradbena dejavnost v polnem teku. Že samo dejstvo, da bo v Tržiču v letošnjem letu vseljivih 90 družinskih stanovanj in 20 samskih sob, nam govori o gradbeni aktivnosti. Razen tega je v gradnji še 43 družinskih stanovanj, ki bodo vseljiva v prihodnjem letu. Istočasno s stanovanjsko izgradnjo se vrši tudi gradnja večjih komunalnih objektov. Elektrificirana so bila naselja pod Košuto. V mestu samem se vrši rekonstrukcija električnega omrežja. Do občinskega praznika bo Tržič dobil novo javno razsvetljavo. V gradnji je tudi letno kopališče, katerega bazen bo

končan do konca julija ter ob gradbena dejavnost v polnem teku. Že samo dejstvo, da bo v Tržiču v letošnjem letu vseljivih 90 družinskih stanovanj in 20 samskih sob, nam govori o gradbeni aktivnosti. Razen tega je v gradnji še 43 družinskih stanovanj, ki bodo vseljiva v prihodnjem letu. Istočasno s stanovanjsko izgradnjo se vrši tudi gradnja večjih komunalnih objektov. Elektrificirana so bila naselja pod Košuto. V mestu samem se vrši rekonstrukcija električnega omrežja. Do občinskega praznika bo Tržič dobil novo javno razsvetljavo. V gradnji je tudi letno kopališče, katerega bazen bo

končan do konca julija ter ob gradbena dejavnost v polnem teku. Že samo dejstvo, da bo v Tržiču v letošnjem letu vseljivih 90 družinskih stanovanj in 20 samskih sob, nam govori o gradbeni aktivnosti. Razen tega je v gradnji še 43 družinskih stanovanj, ki bodo vseljiva v prihodnjem letu. Istočasno s stanovanjsko izgradnjo se vrši tudi gradnja večjih komunalnih objektov. Elektrificirana so bila naselja pod Košuto. V mestu samem se vrši rekonstrukcija električnega omrežja. Do občinskega praznika bo Tržič dobil novo javno razsvetljavo. V gradnji je tudi letno kopališče, katerega bazen bo

Poldrug milijon ton umetnih gnojil

Kakor računajo, bomo letos porabili v kmetijstvu približno 1.600.000 ton umetnih gnojil. V primerjavi s prejšnjimi leti se bo letošnja potrošnja znatno povečala. Leta 1954 smo porabili samo 250.000 ton umetnih gnojil, lani pa le 1.300.000 ton. Zalog iz lanskega leta je okoli 250.000 ton.

O B R A Z I N P O J A V I Usi smo ljudje!

Tistikrat je bil vagon tesno zaseden. Solarji, ki so zasedli dve vzporedni klopi, so bili precej glasni. Za starejše soprotnike, ki so stajali ravnotežje, se niso menili. Kdor prej pride, prej melje!

»Karte prosim!« je udaril sprevednikov glas med živahnim kramljanjem potnikov in drdranje koles.

Mož z bledim obrazom, ki je sedel pri oknu, se je ob sprevednikovem glasu zdrznil. Odrtnal je odsoten pogled od mimohiteče pokrajine in jel brskati po žepih. Izvolekel je vozovnico in jo izročil službojočemu sprevedniku. Le-ta jo je prečepnil in se obrnil k naslednjemu potniku. Tu pa je nenadoma obstal, kot bi se nečesa domislil. Obrnil se je spet k možu z bledim obrazom.

»Tu na tem sedežu ne sme te sedeti,« je spregovoril. »Kaj ne vidite, da je rezerviran za invalide?«

»Invalid sem,« se je branil potnik in lice mu je prekrila še prezornejša bledeca.

»Kakopak — invalid,« je zrasel sprevednik. »Vsak boče biti invalid, kadar gre za udobnost. Le nikar se ne upirajte! Sedež mora biti prazen. Končno se vam pa nikjer ne vidi, da ste invalid.«

Nogo imam pobabljen,« se je branil potnik. Pete nimam. Težko stojim. — Nato je segel v listnico in izvolekel legitimacijo.

So ljudje z večjim odstotkom invalidnosti, pa ne silijo na sedež za invalide.

Potniki, ki so doslej s pridržanim dihom sledili nenačudnemu razgovoru, so začeli pogledovati po vozu. Podoba je bila, kot bi drug drugega ocenjevali in iskali med seboj človeka z višjo stopnjo invalidnosti.

»Kdo med vami je invalid?« je sprevednik nagovoril potnike, ki so stali v prehodu.

»Kako? Ničče?«

Potniki so molčali in v rahli zadregi srtemi v razočaranege železničarja.

»Tudi prav, ampak sedež za invalide mora biti vseeno prazen, razumete? — Besede so veljale možu z bledim obrazom.

»Ne bodite dlakocepci!« je ostro vpadel v besedo neki potnik. »Pustite človeka, naj sedi! Invalid je, čeprav samo 40%. Vsi smo ljudje!«

Sprevednik je ošnil vsiljivca z uničujočim pogledom.

»Ne vtičajte se v stvari, ki vam niso nič mar!«

Invalid se je s težavo dvignil in stopil v prehod med ostale stoječe potnike. Očividno mu je mučno prerokanje začelo predsedati.

Sprevednik je pogledal prazen sedež in napis: »Rezervirano za invalida«. Nato je zapustil oddelek.

In solarji so postali spet glasni. Za ljudi, ki so stajali lovili ravnotežje, se niso menili. In v kotu ob oknu je samoval sedež z napisom: »Rezervirano za invalida«.

S. S.

Promet z živino še ni povsem urejen

Ugodni pogoji za razvoj živinoreje v Sloveniji - V kranjskem okraju bodo letos vzredili 1000 komadov do 200 kg težkih telet

Na Gorenjskem in sploh v Sloveniji so proizvodni pogoji ugodnejši za razvoj živinoreje kot za pridelovanje žit. Z uvajanjem detelj, travnih mešanic in drugih krmnih rastlin v njivski kolobar se izboljšujejo tudi osnovni pogoji za intenzivnejšo živinorejo. Delež živinoreje v skupni vrednosti kmetijske proizvodnje v Sloveniji znaša 48 odstotkov. Vendar je pri nas moč goč še večji razvoj živinoreje. Glavne rezerve za to so v boljšem izkoriščanju travnatoga sveta, v večjih hektarskih donosih, kar bo možno izboljšati predvsem s pogodbeno proizvodnjo.

Z organiziranim pitanjem govedi smo v Sloveniji pričeli šele leta 1956 in 1957. Razlog za to so bile dobre cene in ugoden plasman na zunanjem trgu. V organizirani proizvodnji živine

pri dosedanjem načinu reje pa še naletimo na težavo, da imamo opitane živali največkrat v času, ko je na zunanjem trgu najmanjše povpraševanje po tem blagu. Doslej je bila pri nas največja ponudba opitanih živali v času od decembra do februarja, takrat, ko se zunanji trg oskrbuje z lastno živino. Od aprila do septembra, ko je v svetu največje povpraševanje po kvalitetnem mesu (turistična sezona), pa smo doslej izvažali oziroma proizvajali najmanj takega blaga. Zato bo treba vso proizvodnjo mesa in s tem tudi konserviranje krme preusmeriti tako, da bodo živinorejski proizvodi, namenjeni izvozu, prihajali ravno v času največjega povpraševanja na svetovnem trgu.

Da bi se živinorejska proizvodnja dvignila tako kot narekuje perspektivni plan kmetijstva od leta 1957 do 1961, so se združne organizacije odločile za vrsto akcij, od katerih so najvažnejše pogodbeno reja in

kooperacija v živinoreji, pitanje mlade živine do 200 kg žive teže, gradnja farm itd. Republiška poslovna zveza Slovenije je v planu pitanja govedi za leto 1959 določila, da mora kranjski okraj vzrediti letos 1000 komadov baby-beef, 500 goved od 1 do 2 let starosti, 400 goved v starosti nad 2 leti in 400 goved za plemo.

V zvezi s tem je izredno važno vprašanje odkupa živine, ki še zdaleka ni urejeno. Koncem lanskega leta so povsod obstajali še naslednji načini odkupa: tradicionalni živinski sejmi, združna dogonska mesta, formalni odkup preko kmetijskih združenj in odkup po hlevih individualnih proizvajalcev brez posredovanja kmetijske zadruga in na sedežih podjetij.

Tradicionalni živinski sejmi so bili do nedavnega zelo razširjena oblika odkupa živine po

vsej Sloveniji. Konec leta 1957 jih je bilo registriranih še 175. Razen koncentracije ponudbe je prednost teh sejmov tudi v tem, da so tehnično razmeroma dobro urejeni. V zadnjih letih so posamezni občinski ljudski odbori urejevali sejme z odkloki o sejskem in tržnem redu. — Uvedli so komisijo za klasifikacijo živine. Sejme nadzorujejo veterinarski in tržni inspektorji.

Združna dogonska mesta so v bistvu samo oznaka za način kolektivnega odkupa živine od individualnih proizvajalcev. V zadnjem času se vse bolj uveljavljajo.

Po predpisih, ki urejajo organizacijo prometa z živino, smejo od individualnih proizvajalcev kupovati živino za prodajo in predelavo kmetijske organizacije le na svojem področju. Gospodarske organizacije (trg. podjetja na debelo in drobno, predelovalna podjetja in veliki potrošniki) pa smejo od individualnih proizvajalcev kupovati živino le na tržnicah na debelo in na odkupnih postajah. Na tržnicah na debelo lahko odkupujejo brez posebnega dovoljenja vse gospodarske organizacije, ki se bavijo z odkupom živine, razen izvoznih podjetij. Ta lahko odkupujejo živino na tržnicah na debelo le s prejšnjim dovoljenjem zveznega Državnega sekretariata za blagovni promet.

-er

Po stezah
partizanske Jelovice
Pri Pečniku
na Mišačah

Ko se bo radovljski odred na Dan borcev, 4. julija odpravil na pot proti Jelovici, bo med Lancovim in Srednjo Dobravo korakal tudi mimo Mišača. Masiče imajo marsikaj skritega v svojih nedrih. Tamkajšnji ljudje bodo lahko povedali mimoidočim zanimive in važne dogodke iz predvojnega obdobja, pripovedovali bodo o Stanetu Zagarju, povedali o dogodkih med vojno in tako dalje.

Ena od pomembnih stvari v tej mali vasi na severnem pobočju Dobravske planote je domačija Pečnikovih. Mnogi aktivisti in partizani so poznali to hišo, hodili so tam mimo dokler...

Ze 1942. leta so tam aktivisti pripravili primeren bunker. Ze tisto zimo je bil preurejen za tehniko I. grupe odredov, ko se je morala edinica zaradi snega in hude zime približati dolini. Decembra 1942. leta so tam razmnoževali tudi Slovenski poročevalci. Mesec dni kasneje so razmnoževali radijska poročila zaveznikov o položaju na bojiščih. Po padcu Pokrajinske tehnične v Poljanski dolini januarja 1943, je bila tehnika na Mišačah edina, ki je še ostala na Gorenjskem. Tehniko je organiziral in vodil Adolf Arigler-Bodin.

Bunker tehnične je bil dokaj prostoren. Tako je za nekaj časa našel v njem zatočišče tudi štab I. grupe odredov (komandant Stane Kersnik in komisar Vinko Hafner). Večkrat so se tja zatekli tudi člani rajonskega komiteja in drugi aktivisti. Terenska organizacija je skrbela za hrano in drugo.

Tako je tehnika delovala nemoteno do 8. aprila 1943. Takrat pa... Nenadoma so prišli Nemci. Vse polno jih je bilo. Obkolili so hišo. Domači so slutili nekaj hudega. Zaskrbelo jih je ob misli na bunker in na življenja tovarišev v njem.

Da je bil njihov strah upravičen, so se kaj kmalu prepričali. Nemci so brž odkrili vhod. Pozvali so partizane, naj se predajo. Namesto odgovora so slišali le strele.

Nemci so bili razjarjeni. Niso pričakovali takega odpora. Bunker so srdito zasuli z bombami. V bunkerju sta padla Viktor Jurkas-Bine in sekretar okrožnega komiteja za Jesenice, Karel Prezelj. Slednji je bil na poti iz Poljanske doline in se je tamkaj le po naključju ustavil. Prav tisti dan so Nemci tam teže ranili tudi Ivka Pogačnika iz Založ, ki so ga pozneje ustrelili kot talca.

Seveda so Nemci obračunali tudi z družino. Odgnali so vse. Gospodarja te hiše, Cirila Pečnika so v Selški dolini ustrelili kot talca. Zeno in dva otroka pa so poslali v nemško internacijo.

„VELIKAN“ na občinski gmajni

Kadar gledajo starejši Kranjčani s Pungrata preko Save, večkrat obudijo spomin, kako je bilo tam nekoč. Se po prvi svetovni vojni je bila tamkaj napol zaraščena občinska gmajna. Po nji so se podili otroci, stikali za ptičjimi gnezdi, dijaki so brali žogo...

Danes je tam največja tovarna v Kranju — Iskra. Tri tisoč delavcev in delavk, tehnikov in inženirjev prihaja vsak dan iz Kranja, Radovljice, Zabnice in Loke, iz Cerklj in Mavčič. Celo iz Ljubljane prihajajo na delo.

Iskra obstaja trinajst let. — Mnogi so takrat, 1946. leta ugibal in zmaljati z glavami nad smelnimi načrti nekaterih pobudnikov. Vendar so začeli. Kaj kmalu se je razširil glas o njihovih telefonskih aparatih. Trg je bil kot suha goba — nikdar dostil! Toda hkrati so se porajali problemi. Seja delavskega sveta so bile dolge in živahne. Včasih so delavci razmišljali, kritizirali, skušali najti izhod in se razgovarjali pozno v noč.

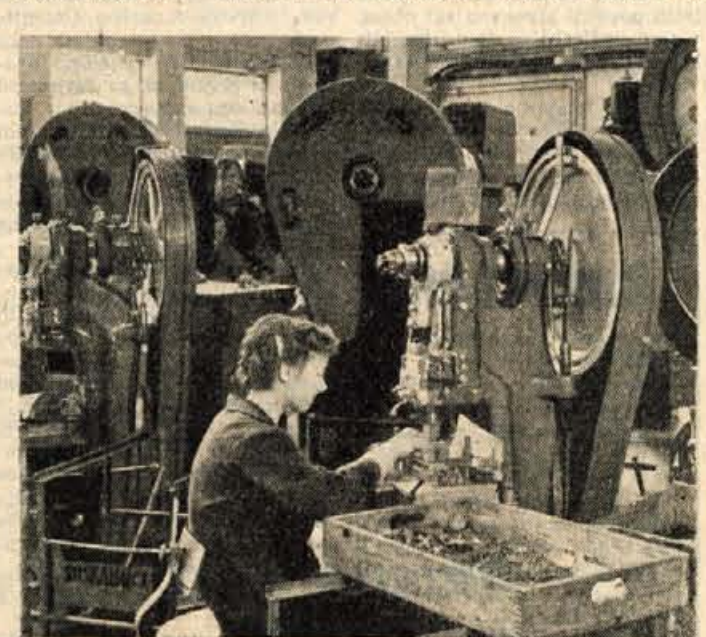
Kako se je kolektiv uveljavljati, kažejo naslednji podatki. Prvo leto so naredili izdelkov za milijardo in 800 milijonov dinarjev. Ze naslednje leto se je vrednost proizvodnje dvignila za 58 odstotkov in dosegla skoraj 3 milijarde dinarjev. Tako je šlo vsako leto navzgor in navzgor. Lani so dosegli skupno vrednost proizvodnje nad 6 in pol milijarde dinarjev, letos pa je plan proizvodnje 7 milijard in 240 milijonov dinarjev.

Zanimivo pa je, kako so vsa leta dvigali produktivnost dela. Vrednost proizvodnje je rala bolj naglo kot število zaposlenih. Prvo leto je vsak delavec dal na trg povprečno za 1.983.000 din izdelkov. Ze to je bilo mnogo v primerjavi z drugimi dejavnostmi, zlasti v kmetijstvu. Toda vsako leto se je produktivnost stopnjevala. Lani je povprečno vsak delavec dosegel skupno vrednost proizvodnje nad 3 milijone dinarjev, letos predvidevajo za novih 129 tisoč več.

Iskrani so zadnje čase največ obetajo od novih strojev. Mnogi stroji so bili stari, neprestano so jih popravljali; nikdar jim niso mogli zaupati. Najbolj pa so se pritoževali čez kontrolo. Nekateri deli morajo biti natančni do tisočinke milimetra. Stari stroji niso zmoogli preciznosti. Zato so stisnili zobe. Postavili so parolo »Vse za stroje!« Lani in letos so postavili skoraj dve sto novih, v glavnem same avtomate. Zelo ponosni so nanje. Proizvodnja narašča, kvaliteta se izboljšuje, in v prihodnjih letih imajo velike, velike načrte.

Iskra je samostojno, enotno podjetje. Tako pravi vsakdo. Toda znotraj podjetja, med delavci je slišati: »Mi v telefoniji,« »Vi v avtoelektriki«, itd. Tako bi lahko rekli tudi za oddelek kino-akustike, za oddelek merilnih instrumentov in števecv in tako dalje. V tovarni je šest oddelkov s tako ločeno problematiko proizvodnje, z različnimi perspektivami, z ločenimi kadrovskeimi težavami itd., da bi bilo lahko vsako zase samostojno podjetje. Zato ni niti en prototip, se že pojavljajo novi izdelki. Zato bodo z magnetofoni prišli na trg morda šele prihodnje leto. Posebna novost je tudi nova stenska ura, ki jo zdaj pripravljajo. Z navadno žepno baterijo bo tekla z vso natančnostjo in brez navijanja polni dve leti.

Pri izvozu pa najprej resnični dogodek. Ko so letos marca razstavljali na velesajmu v Budimpešti, se je mnogo obiskovalcev zanimalo za kinoprojektorje. Ogledovali so jih in hvalili ter

Delavka pri stroju v tovarni »ISKRA«

se zanimali za način nabave. Potem pa so še kritično pripomnili, zakaj vendar v jugoslovanskem paviljonu razstavljamo avstrijske izdelke.

Izenaden predstavnik Iskre je zaman zatrdil, da to ni avstrijski izdelek. Obiskovalci, poznavalci kinoprojektorjev so z vso gotovostjo trdili, da so projektorje te vrste že kupovali od tega in tega avstrijskega podjetja, ki jih izdeluje. To avstrijsko podjetje je kupovalo kinoprojektorje pri nas in jih seveda z določenim zaslužkom prodajalo naprej. Toda, to so v Budimpešti verjeli šele, ko so demontirali kinoprojektor in ugotovili na vsakem kosu Iskrin znak.

Z dobro kvaliteto si je Iskra utrla pot daleč v svet. V Turčiji malone ni pošte brez Iskrinega telefonskega aparata ali centrale; ni šole brez Iskrinega kinoprojektorja itd. Mnogo izvažajo tudi v Egipt, v južnoameriške dežele, na Bližnji in Daljnji vzhod itd. Letos je predviden izvoz v višini 300 milijonov din. Tako se je uveljavil »velikan« na nekdanji zaraščeni gmajni.

K. Makuc

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 13., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 22. in 22.55 ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

TOREK, 16. JUNIJA

8.05 Smetanova »Prodana nevesta« v ljubljanski Operi; 9.00 S popevkami po Evropi; 10.10 Poje Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Milka Skoberneta; 10.45 Za dom n žene; 11.30 Oddaja za otroke; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Božo Hitič; Pogodbeno semenarstvo in kooperacija; 13.30 Iz skladateljske zbirke Johanna Brahmsa; 14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 16.00 Za glasbene ljubitelje; 18.00 Domače aktualnosti; 18.40 Iz zbornika spominov; 20.00 Pojta moška komorni zbor in zbor I. gimnazije iz Celja p. v. E. Kuneja; 21.30 Komorna glasba; 23.00 Dve domači praznovdvi.

SREDA, 17. JUNIJA

8.05 Zbor Srednje glasbene šole pod vodstvom Janeza Boleta poje madrigale; 9.00 Jezikovni pogovori; 9.15 Joseph Haydn: Simfonija št. 49 v f-molu »La passione«; 10.35 Majhen koncert slovenskih solistov; 11.00 Iz albuma zabavnih zvokov; 12.15 Kmetijski nasveti — Dr. Franc Rigler: Svinjska kuga se vedno ni zatrla; 12.45 Tri arije iz oper V. Bellinija; 13.30 Italijanske in furlanske narodne in zborovske priredbe; 14.35 Božidar Sirola: Koncert za klavir in orkester; 15.40 Iz krvi deže... 16.00 Concert po željah; 18.00 Kulturna kronika; 18.15 Mariborski instrumentalni ansambel igra lahke spored; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Pevec zabavne glasbe; 20.25 Plesni orkester Radia Ljubljana; 22.40 Vladimir Lovce: Sonata da camera in modo antico za violino, čelo in klavir.

CETRTEK, 18. JUNIJA

8.05 Glasbeni album; 8.40 Popotiski in spomeniki: Lesseps, ne maram umreti! 9.00 S priljubljenimi domačimi instrumentalnimi ansambli; 9.20 Plesni orkestri evropskih radijskih postaj; 11.00 Arije iz francoskih oper; 11.30 Oddaja za cicibane; 12.00 Slovenske narodne ob spremljavi klavirja; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Mihael Leonard: Važnost selekcionarnih cepljenk; 13.55 Skladbe Petra Liparja poje Mariborski komorni zbor pod vodstvom Rajka Sikoška; 14.15 Turistična oddaja; 15.40 Na platno smo videli; 16.00 Izbral smo za vas; 17.10 Glasbena križanka št. 4; 18.00 Cetrtkova reportaža; 18.45 Radijska univerza — Boris Zihner: KP in nacionalno vprašanje — II; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov; 20.50 Gustav Krklec: Zuborenje življenja; 23.10 Iz komorne zakladnice; 23.15 Po svetu jazz.

RAZPIS ŠTIPENDIJ za šolsko leto 1959/60

Komisija za štipendije pri Občinskem ljudskem odboru v Kranju razpisuje naslednje štipendije:

- 2 štipendije za študij na Šoli za socialne delavce;
- 2 štipendiji za študij na Srednji administrativni šoli;
- 3 štipendije za študij na Ekonomski srednji šoli;
- 1 štipendijo za študij na Ekonomski fakulteti;
- 2 štipendije za študij na Višji pedagoški šoli za risanje in tešni pouk;
- 2 štipendiji za študij na Višji pedagoški šoli za glasbo in petje;
- 2 štipendiji za študij na Višji pedagoški šoli ali univerzi za biologijo in kemijo;
- 2 štipendiji za študij na Višji pedagoški šoli ali univerzi za nemščino in angleščino;
- 3 štipendije za študij na Višji šoli za telesno vzgojo;
- 3 štipendiji za študij na Srednji vzgojiteljski šoli.

Prednost pri razpisu imajo otroci padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, za prve štiri razpisane štipendije moški prosilci, prosilci višjih letnikov ter oni, ki so prejeli v minulih letih socialno podporo in končno oni, ki stanujejo v območju občine Kranj.

Štipendije se bodo delile za čas, ki je po predpisih določen za dokončanje študija.

Višina štipendije je do 6000 dinarjev za dijake srednjih strokovnih šol ter od 6000 do 8000 dinarjev za študente višjih šol in fakultet.

Prosilci morajo vložiti prošnje pri Občinskem ljudskem odboru v Kranju in jih kolekovati s 180 din državne takse ter 90 dinarjev občinske takse.

Prošnja je treba priložiti:

- 1. podroben življenjepis;
  - 2. zadnje šolsko spričevalo ter potrdilo o vpisu v šolo ali fakulteto;
  - 3. potrdilo o imovinskem stanju prosilca in staršev;
  - 4. potrdilo podjetja, ustanove ali zavoda, v katerem sta zaposlena roditelja prosilca glede višine plače in otr. dodatka.
- Otroci padlih borcev in žrtev fašističnega terorja naj priložijo potrdilo ZB.

Priloge k prošnji je treba kolekovati vsako z 25 din državne takse.

Rok za vlaganje prošenj je do 15. julija 1959.

Občinski ljudski odbor v Kranju — Komisija za štipendije

POZIV za vložitev prijav za odmero in plačilo občinske takse na napise (firme) za l. 1959 v občini Kranj. Zaradi odmere občinske takse na napise za leto 1959 morajo gospodarske organizacije, industrijska podjetja, obrtniki in samostojni poklici vložiti pisemne prijave najpozneje do dne 30. junija 1959. Prijave, napisane na pol pole papirja, se morajo vložiti pri upravi za dohodke občinskega ljudskega odbora Kranj, kjer se dobe tudi potrebna navodila in pojasnila.

ROMAN
II. del
36

Mimi
Malenšek
Konič

»Ne bo jih preprodal,« je mrzlo rekel Hetori. »Dominik jih potrebuje zase, za čas, ko bo v Kropi začela delati kovaška zadruga.«

»To sem si mislil.« Johan se je vidno oddahnil. »Več deležev, kot jih že ima, si ne ho mogel prilastiti. Jaz ne prodajam, Rotar tudi ne.«

»Jaz tudi ne...«

»Nate se ni zanesti,« je zajedljivo rekel Johan. Uthhnili so. Molk, ki je legel mednje, je bil poln nezaupanja in težko prikrivanega nasprotstva. Johan je gledal Filipa Hetorija, kot bi mu bil sovražnik. Ta njegov svak, ta Filip Hetori, koliko križev je že imel z njim! Najprej Marinkina dota, ki je požrla vse, kar je Johan sam prženil. Oče je ni mogel več izplačati — takrat, ko mu je zgorela fužina, ga je potreslo do temeljev. Ni se zadolžil, toda do denarja se ni nikoli več prikopal. Marinkino doto pa so spet požrli dolgovi, ki jih je stari Hetori lahkomišelno delal in mu je Filip pri tem vneto pomagal. Nato pa vsa tista njegova brezglava podjetja — izdelovanje ur, ki jih ni nihče kupoval, umetno kovanje, ki je drago in gre težko v prodajo, le kolikokrat je že Johan podpisal za Filipa poročstvo in trepetal v strahu, da bo svak nazadnje doživel polom, on pa bo moral zanj plačevati! Končno se je Hetori sicer zmeraj izvlekel iz zagate, ampak ta svak je Johanu resnično pil kri. Pa Družba — tudi to si je on izmislil! Končno je nikomur ni bilo treba! Pri Družbi je vse tako zamotano in negotovo! Najlepše je pa to, da je prav Filip, ki je ustanovil Družbo, prvi prodal polovico svojega deleža, in prodal ga je skozi Šmitkove roke ravno

Dominiku! Človek bi zblaznel od vsega tega! Johanu so se misli z vročično naglico podile po možganih. Če bi Filip ne bil Šmitku prodal deleža, bi se Dominik ne bil mogel vrniti... in če bi ne bilo Družbe, bi Grošlju nikoli ne padlo v glavo, da bi začel ustanovljati kovaško zadrugo... Tako pa je Dominik podkupil Šmitka, ki se je delal, kakor da rad proda svoj delež, samo da se ga znebi in je s tem zbežgal Majdnika in Rogovilca, ki sta bila že poprej omahljivca. Če bi... Johan je čutil, kakor da mu glavo stiska pretesen obroč in nikakor ni moger urediti misli, ki so se divje podile in izpodrivale druga drugo.

Pogledal je Rotarja — tudi njega je sovražil. Tako mirno sedi tu in bolšči vanj izpod nizkega namrgodenega čela — Johanu se je zazdelo podobno čelu zlobne opice — in najbž misli na Johanovo obljubo, da bi sam prikri priimanjkilaj, ki bi nastal v Družbi. Spet se je pokesal, da se je tako neumno zarekel. Gledal je blagajniško knjigo in spiske in čakal, poln jeznih misli na oba podjetnika, ki sta tako mirno sedela pred njim, kakor da bi bilo vse, kar se je zgodilo v Družbi, prav in v redu.

Hetori je čakal, da bo Johan vprašal za obračun, in ko ta le ni odprl ust, je potisnil predenj knjigo in rekel:

»Tu so obračuni. Poglej.«
»Koliko je priimanjkilaja?« je vprašal Johan.
Hetori mu je brez besede odprl knjigo. Johan je pogledal, spreletelo ga je mrzlo in vroče. »Pet tisoč...« je rekel brez diha.
»Pet in še nekaj malega.«
V pisarni je bilo vse tiho, samo plamen v svetilki je tiho prasketal. Okrog luči se je lovila večšča. Johan je stegnil roko, zajel večšo v pest, jo zmečkal in vrgel v plamen. Potem je odrinil blagajniško knjigo.
»Teja ne bom plačal,« je rekel hladno.

Hetori je skomignil z rameni. Rotar je še bolj namrgotil čelo.

»Ne bom plačal,« je ponovil Johan. »Zakaj bi plačeval Dominiku priimanjkilaj? On ima zdaj skoro tretjino deležev. Ne, niti krone ne dam.«

Hetori je potlačil ostanek cigare v pepelnik in si takoj prižgal drugo. »Zakaj si tako neumno zinil tistikrat?« je rekel z dvignjenimi obrvmi. »Mar bi bil premislil!«

»Torej boš raje — požrl sramoto?« je ujedljivo vprašal Rotar.

»Kakšno sramoto? Zakaj? je spraševal Johan, čeprav je dobro vedel, da ga bodo vlekli po zobeh, če ne plača. »Če bi bili ostali prejšnji družabniki, bi plačal, zdaj pa ne bom. Delili bomo namesto dobička priimanjkilaj. Naj se načrno deleži, če ne gre drugače.«

Hetori in Rotar sta se spogledala. Johan je jasno čutil, da nobeden ni voljan dati iz svojega. Obrnil se je k svaku.

»Ti si gospodaril, Filip. Če si zavozil, glej, kako boš izvlekel!«

Hetori se je suho zasmel. »Zakaj jaz? Vsi smo gospodarili! Govorili smo o tem, da lahko nastane priimanjkilaj. Ti si se ponudil, da ga boš kril iz svojega.«

»Ker sem ti zaupal!«

Rotar je postal nestrpen. »Torej, Johan, boš...« je začel, toda Špan ga ni pustil izgovoriti.

»Ne bom,« je rekel. Položil je roke na mizo in gledal v steno. »Ne, ne bom. Samo toliko, kolikor mi pritiče, več ne.«

Rotar je počasi vstal. »Potem se bomo menili drugod!« je rekel osorno. »Objubil si pred pričami, ki bodo radi potrdile. Ali ni objubil, Filip?«
»Johan, objubil si,« je tiho rekel Hetori.
Johan je težko vstal in s pogledom prebodel Hetorija.

Mladina - odloči se!

PRED VSTOPOM V GIMNAZIJE IN STROKOVNE ŠOLE

Na podlagi 11. člena uvodnega zakona za splošni zakon o šolstvu (Uradni list FIRJ, št. 28/58) in na podlagi Odloka o načinu izvedbe razpisa in o pogojih razpisa za vpis v gimnazije in strokovne šole za šolsko leto 1959/60 (Uradni list LRS, št. 17/59)

razpisujejo

Šolski odbori gimnazij in strokovnih šol Okrajnega ljudskega odbora Kranj za šolsko leto 1959/60 sprejem učencev v prve razrede kakor sledi:

Splošni pogoji za vpis na vse spodaj navedene šole: uspešno dovršena osemrazredna osnovna šola ali nižja gimnazija.

1. GIMNAZIJA KRANJ

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 120 učencev.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 17 let. Kandidati, ki so osmi razred osnovne šole dokončali z odličnim ali prav dobrim uspehom, se sprejmejo brez preizkušnje znanja. Ostali kandidati opravljajo pismeni in ustni preizkus znanja iz slovenščine in matematike ali tujega jezika (po izbiri: matematika, nemščina ali angleščina). Prijave je treba vložiti do dne 22. junija 1959, kandidati naj se zglasijo na šoli 27. junija 1959 ob 8. uri.

2. GIMNAZIJA JESENICE

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 90 učencev.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 17 let. Kandidati, ki so 8. razred osnovne šole dokončali z odličnim ali prav dobrim uspehom, se sprejmejo brez preizkušnje znanja. Ostali kandidati opravljajo pismeni in ustni preizkus znanja iz slovenščine in matematike ali tujega jezika (po izbiri: matematika, nemščina ali angleščina). Prijave je treba vložiti do dne 22. junija 1959, kandidati naj se zglasijo na šoli 27. junija 1959 ob 8. uri.

3. GIMNAZIJA SKOFJA LOKA

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 30 učencev.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 17 let. Kandidati, ki so 8. razred osnovne šole dokončali z odličnim ali prav dobrim uspehom, se sprejmejo brez preizkušnje znanja. Ostali kandidati opravljajo pismeni in ustni preizkus znanja iz slovenščine in matematike ali tujega jezika (po izbiri: matematika, nemščina ali angleščina). Prijave je treba vložiti do dne 22. junija 1959, kandidati naj se zglasijo na šoli 27. junija 1959 ob 8. uri.

4. EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA KRANJ

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 60 učencev.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 18 let. Prednost imajo kandidati iz področja okraja Kranj. Kandidati, ki so 8. razred osnovne šole dokončali z odličnim ali prav dobrim uspehom, se sprejmejo brez preizkušnje znanja. Ostali kandidati opravljajo pismeni in ustni preizkus znanja iz slovenščine in matematike. Prijave je treba vložiti do vključno 22. junija 1959. Kandidati naj se zglasijo na šoli 25. junija 1959 ob 12. uri, kjer dobijo sporočila, kdo bo sprejet brez oz. kdo bo moral opravljati preizkušnjo znanja. Oddaljeni kandidati bodo obveščeni po pošti.

5. TEHNIŠKA SREDNJA ŠOLA METALURŠKI ODDELEK JESENICE

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 32 učencev.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 18 let. Prednost imajo kandidati iz področja okraja Kranj in tisti, ki imajo stanovanje zagotovljeno. Kandidati fizično zdravi, ki so osmi razred osnovne šole dokončali z odličnim ali prav dobrim

senice najmanj 3 leta in kandidati, ki uspešno opravijo psihotehnični preizkus in ki so telesno zdravi in dobro razviti.

V primeru, da bo razpisna komisija smatrala za potrebno, bodo preizkusni izpiti iz slovenščine in matematike. O tem bodo kandidati pisмено obveščeni.

Prijave je treba vložiti do vključno dne 25. junija 1959. — Šola ima svoj internat.

10. INDUSTRIJSKA GUMARSKA ŠOLA KRANJ

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 30 učencev za podjetja SAVA Kranj, REKORD Rakovica in VULKAN Niš.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 18 let, da je fizično zdrav in dobro razvit.

V primeru, da ne bo dovolj kandidatov z osmimi razredi osnovne šole, bodo sprejeti tudi kandidati s sedmimi razredi.

Prijave je treba vložiti do vključno 25. junija 1959. O sprejemu bodo kandidati pisмено obveščeni. Šola ima svoj internat.

11. INDUSTRIJSKA CEVLJARSKA ŠOLA ŽIRI

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 30 učencev.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 18 let.

Prednost imajo kandidati iz okraja Kranj.

Prijave je treba vložiti do dne 25. junija 1959 in priložiti dopisnico za odgovor. O sprejemu bodo kandidati obveščeni.

Šola ima svoj internat.

12. INDUSTRIJSKA TEKSTILNA ŠOLA KRANJ

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 60 učencev za oddelke: tkalci, predilci, belilci, barvarji, apretjerji.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 18 let. Prednost imajo kandidati iz okraja Kranj. V primeru, da ne bo dovolj kandidatov z osmimi razredi osnovne šole, bodo sprejeti tudi kandidati s sedmimi razredi po uspešno opravljenem preizkusnem izpitu iz slovenščine in matematike. Prijave je treba vložiti do vključno 25. junija 1959 in priložiti dopisnico za odgovor.

13. KMETIJSKA ŠOLA POLJČE PRI BEGUNJAH — dvoletna

razpisuje

za šolsko leto 1959/60 sprejem 30 učencev, ki po končanem šolanju dobijo naziv kvalificiran poljedelec ali živinorejec in pomožni traktorist.

Posebni pogoji: da kandidat ni starejši kot 18 let, da je fizično zdrav in dobro razvit.

V izjemnih primerih se sprejemajo kandidati do 6. razr. osnovne šole, ki so dovršili šolsko obveznost. Prijave je treba vložiti do vključno 30. jun. 1959 in priložiti ti dopisnico za odgovor. Prijavi je poleg drugih dokumentov treba priložiti tudi potrdilo staršev, skrbnika, kmetijske zadruge ali drugih organizacij o prevzemu obveznosti za plačevanje oskrbnih stroškov, ki znašajo 4500 dinarjev mesečno. Šola ima svoj internat.

SPLOŠNA DOLOČILA

Za vpis v vse šole od 1 do 13 se kandidat prijavi s predpisano kolkovano prijavo (30 din državne in za 20 din občinske takse), ki je opremljena s prilogami:

- a) rojstni list;
- b) originalno spričevalo 8. razreda osnovne šole;
- c) dijaška knjižica;
- d) mnenje osnovne šole, kjer je kandidat dovršil zaključni razred, o sposobnostih in nagnjenjih kandidata.

Kandidat, ki ga priporoči za vpis v prvi razred Zveza borcev, organ za socialno skrbstvo, gospodarska, družbena ali strokovna organizacija, priloži prijavi za vpis tudi potrdilo ali priporočilo navedene ali organizacij.

Če bo število kandidatov za posamezne šole, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje manjše, ki ga določa razpis posameznih šolskih odborov, se vsi kandidati sprejmejo v prvi razred brez preizkušnje znanja. Če bo število kandidatov za posamezne šole, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje večje od števila, ki ga dopušča razpis, izbere razpisna komisija šolskega odbora kandidate na podlagi učnega uspeha oziroma preizkusa znanja.

Vse informacije dajejo neposredno uprave šol.

Iz tajništva za šolstvo, prosveto in kulturo OLO Kranj

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Trgovsko podjetje »Rožca«

Jesenice sprejme s 1. julijem v službo kvalificirano trgovsko pomočnico za vodenje poslovalnice »Sadje-zelenjava« v novi tržnici na Jesenicah. 3554

Otroški vozček, siv, kombiniran, odlično ohranjen, prodam. - Bajželj, Benedikova 13, Kranj. 3565

Prodajam krušno peč še stoječo v dobrem stanju. Hafnarjeva ul. 11, Kranj. 3566

Radio »Ingelen« 5 plus 1 na tipke prodam. Bajželj, Benedikova 13, Kranj. 3565

Kupim vseljivo hišico na Gorenjskem. Naslov v oglašnem oddelku. 3576

Sprejem takoj kolarskega ali mizarskega pomočnika in vajenca za kolarkstvo in zimsko športno izdelko. Debeljak Zvonko, C. Staneva Zagarja 45, Kranj. 3578

Vajenca za elektroinstalacije sprejem. Koželj Jože, elektroinstalacije, Kranj, Likozarjeva 10. 3581

Prodajam 12 V avto-radio z anteno po ugodni ceni zaradi okvare na vozilu. Oglej vsak dan od 16. ure dalje pri Avbelj, Vila »Vesna«, Bled, I. nadstropje. 3592

Prodajam večje število pisalnih miz. Oglej v veži Prešernove ulice št. 10, v Kranju. 3593

Prodajam stoječo mrvo (tridno) ob glavni cesti Jevca-Kranj. — Volčič Mič, Gorenja vas pri Retočah. 3541

Dne 7. junija sem izgubila volneno žensko jopico od Podblice do postaje Besnica. Poštenega najditejla naprošam, naj jo proti nagradi vrne v ogl. oddelku. 3597

Našla sem ženski veterini plašč od Strazišča do Bitnja. Zg. Bitniš št. 9, Zabrnica. 3598

Nekje v mestu Kraaj sem dne 22. maja pustila skoraj nov aluminijasti lonec. Vrniti ga proti nagradi na naslov v ogl. oddelku. 3599

Prodajam takoj vseljivo hišo v Kranju. Ponudbe oddati v oglašni oddelku. 3600

Prodajam skoraj nov moped znamke »Simson«. Kmetijska zadruga, Brniki. 3601

Kamion Mercedes 4 tone v voznem stanju prodajam Kmetijska zadruga, Češnjica, p. Zeleniški nad Skofjo Loko. 3602

Prodajam moško kolo Puch Kalifornija. Oglej »Merkur«, Kranj — skladišče. 3603

Prodajam motorno kolo znamke »Viktorija«. Smedniška 41 (Cirče), Kranj. 3604

Nudim hrano in stanovanje ženski na Kokrici pri Kranju. Naslov v oglašnem oddelku. 3605

Dijakinja išče zaposlitev med počitnicami. — Gre tudi v gospodinjstvo. Ponudbe v oglašni oddelku. 3606

Dobrega tehničnega risarja all gradbenega tehnika začetnika takoj sprejememo. Projektivno podjetje Kranj. 3607

Sprejem vajenca. Ključavničarstvo Peklar Pavel, Skofja Loka, Mestni trg 23. 3608

Izgubila sem rdečo ročno pleteno jopico od Cirškega klanca do pokopališča 13. junija opoldne. — Proti nagradi vrniti Pesjakovi, Ljubljanska 3, Kranj. 3609

OBJAVE

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor v Kranju bo tudi v šol. letu 1959/60 podeljeval socialno ogroženim dijakom in študentom podporo.

Obveščamo vse one dijake in študente, ki so podpre res potrebni, da vložijo prošnje za podelitev socialne podpore na naslov:

»Občinski ljudski odbor v Kranju, oddelku za zdravstvo in socialno varstvo« — najkasneje do 31. julija 1959.

Prošnjam naj prilože:

1. podroben življenjepis;
2. zadnje šolsko spričevalo in potrdilo o vpisu v šolo ali fakulteto;
3. potrdilo o imovinskem stanju prosilca, staršev ter vseh članov, s katerim živi prosilec v družinski skupnosti;
4. potrdilo delodajalca, pri katerem sta zaposlena roditelja prosilca in ostali družinski člani glede višine plače in otroškega dodatka.

Občinski ljudski odbor v Kranju — oddelku za zdravstvo in socialno varstvo

Ljubitelji tržiških planin pozor!

Planinsko društvo Tržič obvešča vse planince-obiskovalce tržiškega planinskega okoliša, da sta planinski postojanki Dom na Kofcah in Kostonjeva koča na Dobri od dne 10. junija dalje stalno oskrbovani, ravno tako je Dom pod Storžičem od 15. junija dalje stalno oskrbovan. Dostop do doma na Kofcah je prost in ni potrebno posebno dovoljenje za obmejni pas.

Če želite izkoristiti svoj letni dopust v planinah, potem ga izkoristite v planinskem okolišu Tržiča v omenjenih planinskih domovih, kjer je dobra in solidna postrežba. Za vse informacije se obračajte pisмено na PD Tržič, Cesta JLA št. 2, ali pa osebno vsak dan od 18. ure dalje v društveni pisarni.

ZELITE PRIJETNO LETOVATI

Občinski sindikalni svet Kranj razpolaga v svojem campingu v Moščenški Dragi še z nekaj prostimi mesti vikend hišicah za junij in prvo polovico septembra. Za letovanje pod šotori so prosta mesta skozi vso sezono. Cena dnevnega pensiona znaša za hišice 600 in za šotore 550 dinarjev.

Camping je sodobno urejen, odlična hrana in plaža ter lepa okolica.

Sindikalne podružnice, organizacije, društva in uprave podjetij omogočite svojim članom letovanje in oddih na morju.

Prijave sprejema Občinski sindikalni svet, pisмено ali na telefon 273.

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob prerani smrti moje ljube hčerke IRENE ZUPANC,

dijakinje administrativne šole v Kranju sočustvovali z menoj, mi stali ob strani in nudili pomoč, iskrena hvala.

Posebna zahvala profesorskemu zboru in učencem AS, Obč. komiteju ZK Kranj, Obč. O. SZDL Kranj, ObLO Kranj, OLO Kranj, TNZ Kranj, vsem političnim in družbenim organizacijam na terenu Besnica in okolice za venco in cvetje, s katerimi ste zasuli njen prerani grob.

Zg. Besnica, 12. junija 1959.

Neutolažljiva mama, brat Franci in sestra Stana

Iz naših krajev

MLADINA BO ZGRADILA VODOVOD

V vasi Godešič v skofjeloški občini se nimajo vodovoda. — O njem sicer že dalj časa govorijo, nikogar pa ni, ki bi ga zgradil. To nalogo je letos prevzela mladina, ki se je odločila, da bo vodovod zgradila s prostovoljnimi delom. Na pobudo osnovne organizacije LMS je bil formiran štab lokalne mladinske delovne brigade iz članov mladinske organizacije, SZDL in Vodovodnega odbora. Brigada se bo imenovala po prvoborcu Ivanu Franku, ki je padel v Godeških Dobravah. Z deli bodo pričeli 20. junija, in sicer z izkopji v Traškem grabnu. Vodovod bo dolg okoli 5 kilometrov.

SEJA KOMISIJE ZA KULTURO, PROSVETO IN TISK PRI OSS KRANJ

V petek je bila prva seja komisije za kulturo, prosveto in tisk pri Okrajnem sindikalnem svetu Kranj. Na dnevnem redu je bila razprava o programu dela komisije, priprava materijala za plenum OSS o kulturno-prosvetnih vprašanjih, ki bo septembra letos, in

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: 16. junija amer. barv. film »DIVJA LETA«; 17. in 18. junija francoski film »PRIHAJAC« — predstave vsak dan ob 16., 18. in 20. uri.

Letni kino »PARTIZAN«: 16. junija franc. film »PRIHAJAC«; 17. junija amer. barv. cinem. film »MED NEBOM IN ZEM-LJO«; 18. junija premiera amer. barv. filma »ČAROVNIK IZ OZA« — predstava vsak dan ob 20.30 uri.

Bled: 15. in 16. junija sov. barv. film »SKRIVNOST DVEH OCEANOV«; 17. in 18. junija sov. barv. film »ENAINŠTIRIDESETI« — predstave vsak dan ob 18. in 20.30 uri.

Radoljica: 16. junija ob 20. uri ter 17. jun. ob 18. in 20. uri amer. film »USODNA NEZNANKA«.

»SORA«, Skofja Loka: 16. in 17. junija amer. cinem. film »DEKLETA«.

Duplica pri Kamniku: 17. in 18. junija amer. film »MARTY«. Predstava vsak dan ob 20. uri.

GIBANJE PREBIVALSTVA

GIBANJE PREBIVALSTVA V KRANJU

Poročili so se: Franc Macur, gumar in Matilda Novak, predilka; Rok Likozar, šofer in Antonija Oman, nameščenka; Janez Markič, posestnik in Štefanija Knific, drž. upokojenka; Urban Kosmač, delavec in Amalija Miklič, delavka; Mihael Bantalčič, mesar in Ana Savs, tov. delavka; Janez Lumar, ključavničar in Angela Kokalj, kmečka delavka; Mirko Bohinc, kmet in Ana Sajevec, poljedelka; Franc Ovsenek, barvar in Marija Jančič, roj. Zajec, delavka; Jože Gogala, graver in Stanislava Juvan nameščenka; Janez Režek,

gradbeni delovodja in Marija Čarman, kmetovalka; Miloš Dr. Popovič, zdravnik in Draga Polajnar, študent; Vito Lemež, filmski snemalec in Ferdinand Kos, zobna instr.; Martin Rakovec, gumar in Ana Arnež, nameščenka; Viktor Vondina, mizar in Marija Tiringar, gosp. pomočnica; Janez Dobnikar, kmetovalec in Ljudmila Stupar, kmetovalka; Ciril Nardoni, šofer in Eleonora Lahajnar, delavka; Jože Čimžar, kletar in Kristina Maček, navijalka; Ivan Lichten, čevljar in Mihaela Plevel, tov. delavka; Stanislav Zupan, čevljar in Matilda Čimžar, tov. delavka; Andrej Roblek, delavec in Neža Remic, tov. delavka.

Atomska energija in poljedelstvo

Radioaktivni proizvod nuklearnih reaktorjev igrajo v ljudski prehrani vse večjo vlogo. Kako pomembna vloga je zaupana radioaktivnim izotopom v poljedelstvu so pokazala znanstvena raziskovanja, kmalu pa bo atomska energija neposredno pomagala tudi pri izboljšanju prehrane.

Kot kaže, bo obsevanje prehranskih predmetov mnogo pripomoglo k povečanju proizvodnje hrane, s tem, da bo omogočilo zmanjšati ogromne izgube v vseh fazah — od proizvodnje do potrošnje. Do sedaj se je pokazalo, da je za konzerviranje hrane mogoče uporabiti ionska žarčenja in druge proizvode nuklearne energije. Merili pa bodo rešiti še mnoge probleme, preden bo to metodo prevzela komerciala. Tako na primer barva, vonj in okus hrane, ki je podvržena radioaktivnemu sevanju, doživljam spremembe, ki odbijajo potrošnike. Kljub temu pa je bilo radijsko sevanje z močno intenziteto povsem uspešno uporabljeno pri nekaterih kategorijah mesa in zelenjave. Ugotovljeno je, da žarčenje z manjšo intenziteto, brani sveže meso, nekatere vrste povrtnin in sadje pred kvarjenjem v prodajalnah.

Dosedanji poskusi so pokazali, da obsevana hrana nima toksičnih posledic za človeka in živali in tudi ne izgubi svoje hranljive vrednosti. Važno je, da so potrošniki o tem prepričani. Potrebno jim je tudi dokazati, da ta hrana ne škodi zdravju niti tedaj, kadar se rabi v veliki količini.

Radioaktivno sevanje pa bo v veliko pomoč tudi pri selekciji plemenitejših rastlinskih vrst. Nove podvrste, dobljene od žarčenege botaničnega materiala, že vzgajajo in bodo na razpolago poljedelstvu v Švici in Združenih državah Amerike. Ionska žarčenja izvirajo mutacije, slične naravnim mutacijam. Slabost je v tem, da

se lahko izkoristi le majhno število umetnih mutacij. Ta postopek namreč potrebuje mnogo truda in časa ter predstavlja dopolniler klasične metode selekcije.

Na področju prehrane je radioaktivno žarčenje dalo lepe finančne rezultate. V nekem referatu navajajo zanimiv primer, važen za znanstvena raziskavanja na področju selekcije rastlin. Proizvodnja

koruze v ZDA se je namreč tako povečala, da znaša njena letna vrednost okrog 1,5 milijona dolarjev.

Cepprav je izkoriščanje radioaktivnega žarčenja pri selekciji rastlin šele v razvoju, predvidevajo, da bo ta način pridobivanja plemenitejših podvrst eden najdragocenejših doprinosov atomske energije blagostanju človeštva.

Novosti na Golovcu

Pred kratkim je prišel z delom novi seizmografski oddelk, ki se bo vključil v že obstoječo mrežo seizmografskih postaj v Beogradu, Zagrebu in Skopju, katerim se bosta priključili še seizmografski postaji v Sarajevu in Titogradu.

Novi seizmografski oddelk je v novi zgradbi Astronomsko-geofizičnega observatorija, na Golovcu v neposredni bližini centra Ljubljane. Seizmografski oddelk geofizičnega observatorija je opremljen z dvoma seizmografoma. Prvi je stari horizontalni, drugi pa vertikalni znamke »Hillera« z najmanjšo konstrukcijo. Novi seizmograf, ki je trenutno najboljčiji v Evropi, je izdelala neka zapadnonemška tovarna po načrtu

znanega konstruktorja seizmografov profesorja Wihelma Hillera iz Stuttgarta. Občutljivost tega seizmografa je tako velika, da ne sprejema samo tresljaje prometnih vozil in pešcev, ampak tudi tresljaje, ki jih povzroča veter, ki piha v smeri Golovca. S tem seizmografom je mogoče beležiti oddaljene eksplozije atomskih bomb, vržene v bližini zemeljske površine ali na morju.

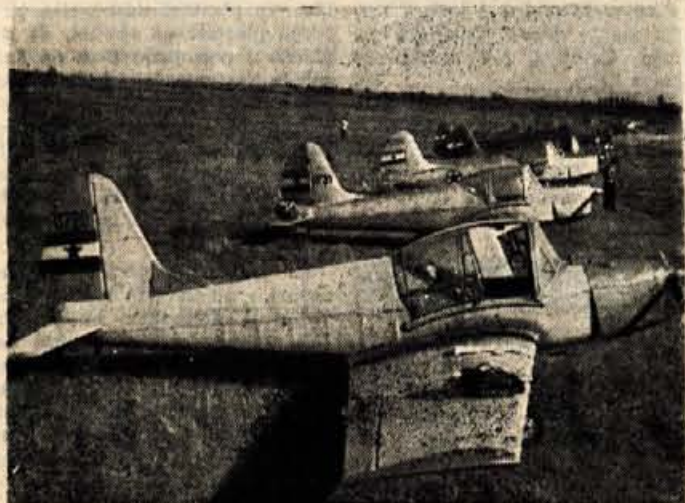
Seizmografski oddelk je pričel z delom 1. maja letos. Takoj naslednji dan je zabeležil zemeljski potres in potrdil, da se njegov epicenter nahaja na avstrijski strani med Stolom in Ljubeljem. Iste podatke so dobili s terena.

Seizmograf torej predstavlja velik doprinos za razširitev seizmografske mreže v Jugoslaviji. Treba bi bilo postaviti še nekaj takih postaj na drugih krajih, da bi začeli načrtno proučevati potresna področja na vsem jugoslovanskem ozemlju.

UTRINKI

Churchill o svojem političnem nasprotiku: »Ima neverjetno sposobnost spreminiti minimum misli v maksimum besede«

Ameriški politik o drugem politiku: »Nekoč je bil čudežni otrok. Čudežni ni več, otrok pa je ostal.«

Seleniti-pionirji in člani podmladka Zrakoplovne zveze Jugoslavije so v svoji igri »Letenje skozi prostor in čas« imeli nalogo, da v 60 dneh »osvojuje Mars«. Nalogo so uspešno opravili. S tem so najmlajši v vse zemlje pokazali, da spremljajo dosežke sodobne znanosti in tehnike, posebno zrakoplovstva in astronautike, kjer je napredek najbolj viden. Najboljši selenitski klubi so za delo in aktivnost prejeli nagrade — letala znamke »Trojka«

Uganda je velika država, ki meji na Sudan, Belgijski Kongo in britansko posest Tonganjiko. Ta britanski protektorat je sestavljen

Dovoljenje za stanovanje na drevesu

Občinska oblast je v nekem angleškem mestu konec maja letos dovolila 25-letnemu Bernardu Boweyu življenje na drevesu. Nameščen je na najvišjih vejah nekega posebnega drevesa. Bowey meni, da je življenje nad zemljo bolj zdravo. Toda policija ga je odtod pregnala. Končno je dobil dovoljenje od oblasti, ki mu dopušča »stanovanje« na drevesu, češ da ni cestni revež, ker ima dovolj denarja. V rešitvi so Boweyu omogočili to »stanovanje« le toliko časa, dokler ga gospodar zemljišča, na katerem je drevo, ne bo pregnal.

Na izletih po naših planinah najdemo pogosto neprijetne »spomenike«, ki so nekoč razdvajali slovenski narod. Tak spomenik je tudi na gornji sliki, ki ga je fotoreporter prinesel na celuloidnem traku z vrha Lajnarja pri Soriški planini, nad Petrovim brdom. Ta 12-tonski železni »klobuk« pa vendar ni posebno koristil fašističnim osvajalcem. Večina teh utrd, ki so polne obširnih podzemskih hodnikov in železobetonskih rosov, ni dala iz sebe niti strela, kajti požar upora se je prenašlo razvel.

SKLAD ANNE FRANK

Hišo Anne Frank, židovskega dekleta, ki je kot žrtev nacizma pisala dnevnik, nameravajo preurediti v mednarodno zbirališče mladine. V ta namen zbirajo prostovoljne prispevke.

TELEFON BREZ MIKROBA

V ZDA so preizkusili telefon brez mikrobov, ki se avtomatično razkuži z ultravijoličnimi žarki, kakor hitro kdo po pogovoru odloži slušalko.

SONCE SVETLEJŠE!

Astronom ameriške zvezdarne Lowell, Harold Johnson sodi, da sonce zdaj sveti za 2 odstotka močneje kot pred petimi leti. Razliko v jakosti svetlobe pripisuje pegam, ki se v rednih presledkih pojavljajo na sončni površini.

ANEKDOTE

RAZTRESENOST

Neki raztreseni gledališki režiser je sedel v taksi, ki je stal pred gledališkim poslopijem, in naročil: »Odpeljite me na kolodvor, toda hitro, ker moj vlak odpelje čez dvajset minut.« Potem pa se je zatopil v večerni časnik.

Petnajst minut kasneje je možak prvič pogledal skozi okno avtomobila. Opazil je, da je še zmeraj pred gledališčem. Tedaj je šele opazil, da v avtomobilu sploh ni šoferja.

IRSKA SKOPOST

Walter Scott je odšel na sprehod. In zgodilo se je, da mu je neki berač odprl neka železna vrata. Scott ga je hotel obdariti, toda ni imel drobiža. Dal mu je šiling in rekel: »Tukaj je šiling, prijatelj, toda vrtni mi morate pol šilinga.«

»Bog vas blagoslovi, gospod,« je odvrnil berač, »in vam daj živeti tako dolgo, da vam povrnem dolg.«

Shirley Jackson opisuje v knjigi svojih spominov naslednji dogodek: Ko je prišla v bolnišnico, jo je pri sprejemu bolniška sestra vprašala la tudi za njen poklic. Shirley Jackson je odgovorila: »Pisateljica.«

»Gospodinja,« je mrmraje zapisala sestra.

»Pisateljica,« je ponovila Shirley Jackson.

»Bomo zapisali kar preprosto gospodinja,« je odločno pojasnila sestra. Nato je bilo treba odgovoriti na vprašanje o moževem poklicu.

»Kar zapišite, da je gospodinja,« je rekla Shirley Jackson.

ZA RAZVEDRILO

KONČNO NEPOTREBEN STRAH

Na smrt obsojenega so vprašali, kaj si želi zadnjikrat za večerje. Dejal je: »Dajte mi gobe! Teh nisem nikoli jedel, ker sem se bal zastrupljenja!«

PO POLETU

Neki ameriški pilot je imel mehanika, ki ni še nikoli letal. Pa ga nekoč vzame s seboj v letalo. Letata in letata, pilot izveja lopinige, se spušča navpično proti zemlji, se dvigne spet skoro navpično nazgor in končno pristane na letališču.

Mehanik stopi ves tresoč se iz letala in reče: »Hvala vam za oba poletala«

»Kako dva?« se začudi pilot.

»Saj sva enkrat letala!«

»Zame sta bila dva,« odgovori mehanik, »prvi in zadnji polet.«

Ali že veste...

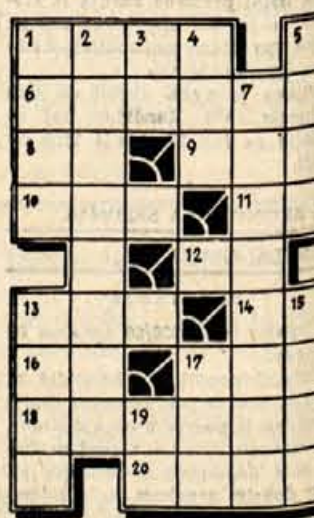
... da v Zagrebu gradijo most, ki bo po gradnji odprl široke perspektive razvoju mesta na desni obali Save. Novi most bo omogočil tisočim mestnim prebivalcem, da bodo izkoriščali vselejsemki prostor na drugi obali Save za različne športne, zabavne in druge prireditve. Povezoval bo mesto s novim aerodromom. Pod mostom so napeljavane štiri velike cevi, pa katerih bo pritekala zdrava pitna voda v mestno vodovodno mrežo.

... da so na južnem bregu Temze pred dnevi našli 900 kg težko nemško bombo, ki je ostala izza časa druge svetovne vojne. Bomba je ležala v bližini enega najpomembnejših križišč londonske podzemne železnice. Vžigalnik se odstranili.

... da so v Ameriki izdelali sešalec za prah na cestah. Na šestje kamiona so pritrdili pločevinaste ohišje z močno zračno črpalko, ki vsa prah s površine ceste in ga odliaga v poseben prostor v zadnjem delu vozila. Tak orjaški sešalec za prah počisti v eni uri skoraj 100.000 kvadratnih metrov cestišča, uporabljajo pa ga na velikih letališčih, kjer povzroča prah nevarne neprijetnosti, če z zrakom pomešan zaide v izgorevalne komore reakcijskih letal.

... da je najgloblja podzemeljska jama, kar so jih doslej odkrili na svetu, v Puits Bergenu pri Grenoble (Francija). 1956. leta je francoska odprava prodrla do njenega dna, kjer so izmerili globino — 1001 metrov!

KRIZANKA ST. 13

Vodoravno: 1. bajeslovni letalec; 6. Herodijadina hči; 8. tega leta; 9. del črpalke, cilindra; 10. mlada kravica; 11. predlog; 12. namišljena črta, okoli katere se vrta kako telo; 13. najvišji vrh na Kretu; 14. dva samoglasnika; 16. grška črka; 17. trata, ruša; 18. tuja žensko ime; 20. infuzorij.

Navpično: 1. kazalni zaimek; 2. mineral; 3. kemijski znak za aluminij; 4. suženj; 5. prečni drog; 6. kozolcu; 7. podstrešnice (stanovanje); 8. prebivalec evropske države; 9. pritok Une; 10. dva samoglasnika.

Rešitev križanke št. 12: 1. dog; 3. tip, 5. ati, 7. Courbet, 10. ad, 11. set, 12. Ren, 14. tam, 16. Joe, 18. pe; 19. Mahomet, 21. tla, 22. rti, 23. gol.

Navpično: 1. dacar, 2. gau, 3. Tibet, 4. pat, 6. trs, 8. ojeja, 9. etape, 13. nohti, 15. metal, 17. Eol 19. mir, 20. mag.

Iz enega najdražjih pariških hotelov je stopila elegantna dama. Sofer je odprl vrata njenega »Cadillac« in jo odpeljal na naslov: Faubourg St. Honore — v trgovino znanega pariškega draguljarja. V trgovini so bili o obisku že obveščeni. Peljali so jo v majhen kabinet. Zelela je briljantno ogrlico. Prodajalec je bil silno vluđen. Na črnem baržunu ji je prišel pet briljantnih ogrlic. Dama jih je dolgo ogledovala, nato pa prosila, da bi rada govorila z direktorjem draguljarne, gospodom Frankom. Ta jo je seveda takoj sprejel in jo potrpežljivo poslušal.

Končno, kupčija je kupčija; treba se je odločiti za ogrlico. Dama je bila še malce neodločna in je pričela direktorju govoriti o svojem možu, prof. dr. Duponcet-Labrousseu, ki da je ta čas zaposlen. Frank bo prav gotovo razumel, da gre za veliko vsoto, in da bi se pred nakupom še rada posvetovala s svojim možem. Naj bo tako ljubezniv in ji da fotografije vseh teh ogrlic. Njen mož ji bo tako lahko pomagal pri izbiri, ona pa bo tako naslednji dan telefonirala, katero od teh ogrlic naj ji prinese ma dom direktor Frank sam, če mu bo seveda mogoče.

Naslednjega dne je bila dama sopot v svojem »Cadillacu«. Izsto-

Dama v „Cadillacu“

...Stekla je po stopnicah, se vsedla v »Cadillac« in se odpeljala... V trenutku, ko je »Cadillac« odbrzel z drugo ulico, je stopila v salon bolničarka in dejala: »Pojdite z menoj, gospod. Profesor je pripravljen, da vas sprejme. Ta ga je res ljubeznivo sprejel in ga vprašal, kako je z njegovim zdravjem. Ker ga je izpraševal stvari, ki se niso prav nič tikale direktorjevega obiska, je bil le-ta silno iznenaden, a je mirno odgovarjal na zastavljena mu vprašanja. — Končno se je vznemiril, postal nevljuden, nakar je takoj želel videti gospo Duponcet-Labrousse. — Profesor ni razumel, kaj ji hoče vi-

deti njegovo ženo. Tedaj je gospod Frank zahteval, naj mu takoj vrnejo ogrlico. Profesor mu je hotel dati injekcijo za pomirjenje.

V sobo je stopila gospa Duponcet-Labrousse. Draguljar je osuplo pogledal: bila je 20 let starejša od gospe, ki je »odšla« po zrcalo.

Šele sedaj je gospod Frank dojel, da je prevaran. Poklical je policijo.

govem mnenju ravno ta ženska tista, ki jo išče policija. To je bila Angležinja gospa Houghton, od katere direktor hotela ni slišal niti ene francoske besede. Ona in njen mož sta na žalost že zapustila hotel in se s »Cadillacom« odpeljala na letališče. Od tu dalje pa je za njima izginila vsaka sled.

O dogodku so bile obveščene vse policije, toda briljantov niso nikjer našli. In vendar niso izgubili upanja. Tat bo moral vsekakor prodati svoj plen. Na vse strani so razposlali stotine fotografij z ukradenimi ogrlicami. Bil so prepričani, da ta inteligentna ženska ne bo napravila najprimitivnejše napake — se pravi, da ne bo prodala ogrlice na način, ki je že vsem znan. Niso se zmotili. Interpol, ki se je umešal v to afero, je nadziral vse ilegalne in legalne trgovine z diamanti. Pri nekem brusilcu diamantov so našli dragulje vzete iz ukradene ogrlice. Treba jih je bilo samo malo izbrusiti, pa jih nihče ne bi spoznal.

Tako premišljena kraja ni bila še nikdar zabeležena v policijski kartoteki, pa tudi najbolj izkušeni policisti se je ne spominjajo.

Sedaj je ta afero v arhivu hiše 37 B v ulici Paula Valeryja, lažna gospa Labrousse-Frank pa v rekaš pravice.

